

Република България

- **НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ**

- (2007 – 2009 г.)

- **ДОКЛАД ЗА НАПРЕДЪКА**

Агенция за
Икономически
Анализи и
Прогнози

Октомври 2007

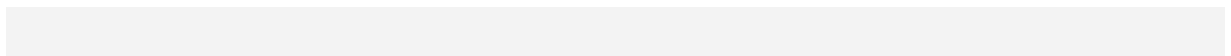
СЪДЪРЖАНИЕ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	2
1. УВОД	4
2. ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА НА НАПРЕДЪКА	6
ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ	6
ЗАЕТОСТ	6
ДОХОДИ И ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ НА ТРУДА	7
ДИНАМИКА НА ЦЕНИТЕ	8
ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС	8
ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ	9
ДЪРЖАВЕН БЮДЖЕТ И ДЪЛГ	10
ИНДИКАТОРИ ЗА НАПРЕДЪКА В РЕФОРМИТЕ	10
3. НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ И ПОЛИТИКИТЕ, АДРЕСИРАЩИ ОСНОВНИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ	11
ХОРИЗОНТАЛЕН ПРИОРИТЕТ: ПОДОБРЯВАНЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ	11
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО 1: ПОДДЪРЖАНЕ НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА СТАБИЛНОСТ	14
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО 2: МОДЕРНИЗАЦИЯ И РАЗВИТИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА, В ЧАСТНОСТ НА ТРАНСПОРТНИТЕ И ЕНЕРГИЙНИТЕ МРЕЖИ, КАКТО И НА ИКТ ИНФРАСТРУКТУРАТА	17
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО 3: ПОДОБРЯВАНЕ НА БИЗНЕС СРЕДАТА (ВКЛ. ПО-ДОБРО РЕГУЛИРАНЕ, ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ЗА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР, КОНКУРЕНЦИЯ И КЛЮЧОВИТЕ ПРИОРИТЕТНИ ДЕЙСТВИЯ, ИДЕНТИФИЦИРАНИ ОТ ПРОЛЕТНИЯ ЕВРОПЕЙСКИ СЪВЕТ ОТ 2006 Г.)	18
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО 4: ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ ЧРЕЗ ПОДОБЕН ДОСТЪП НА ВСИЧКИ ДО КАЧЕСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (ВКЛ. УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ) С ОГЛЕД ПОВИШАВАНЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТТА И ПОСТИГАНЕ НА ПО-ГОЛЯМО СЪОТВЕТСТВИЕ НА УМЕНИЯТА С ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ПАЗАРА НА ТРУДА	20
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО 5: АКТИВИРАНЕ ПРЕДЛАГАНЕТО НА ТРУД И ПОВИШАВАНЕ ГЪВКАВОСТТА НА ПАЗАРА НА ТРУДА	24
4. ПРИОРИТЕТНИ ДЕЙСТВИЯ СЪГЛАСНО ПРОЛЕТНИЯ ЕВРОПЕЙСКИ СЪВЕТ ОТ 2006 Г. 26	26
ПЪРВО ПРИОРИТЕТНО ДЕЙСТВИЕ: ИНВЕСТИЦИИ В ЗНАНИЯ И ИНОВАЦИИ	26
ВТОРО ПРИОРИТЕТНО ДЕЙСТВИЕ: СТИМУЛИРАНЕ НА МСП И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО	28
ТРЕТО ПРИОРИТЕТНО ДЕЙСТВИЕ: ПОВИШАВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ЗАЕТОСТ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ КАТЕГОРИИ (ЦЕЛЕВИ ГРУПИ)	28
ЧЕТВЪРТО ПРИОРИТЕТНО ДЕЙСТВИЕ: РЕФОРМИРАНЕ НА ЕНЕРГИЙНИЯ ПАЗАР	31
5. ПРИНОС НА СТРУКТУРНИТЕ И КОХЕЗИОННИ ФОНДОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ.	33
6. ПРИЛОЖЕНИЕ – ТАБЛИЦА ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ	35

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

- АЕЦ – атомна електрическа централа
БВП – брутен вътрешен продукт
БГЦПО – Българо-германски център за професионално обучение
БДС – брутна добавена стойност
БЕЛ – български език и литература
БЛС – Български лекарски съюз
БНБ – Българска народна банка
ВЕИ – възобновяеми енергийни източници
ГКПП – граничен контролно-пропускателен пункт
ДАИТС – Държавна агенция за информационни технологии и съобщения
ДАМС – Държавна агенция за младежта и спорта
ДВ – Държавен вестник
ДЗИ – държавни зрелостни изпити
ДОО – държавно обществено осигуряване
ДОПК – Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
ЕК – Европейска комисия
ЕС – Европейски съюз
ЗЕУ – Закон за електронното управление
ЗИД – Закон за изменение и допълнение
ЗНЗ – Закон за насърчаване на заетостта
ИКТ – информационно-комуникационни технологии
ИПАЕИ – Институт по публична администрация и европейска интеграция
КСО – Кодекс за социално осигуряване
МЗ – паричен агрегат
МДААР – Министерство на държавната администрация и административната реформа
МЗ – Министерство на здравеопазването
МЗП – Министерство на земеделието и продоволствието
МИЕ – Министерство на икономиката и енергетиката
МОН – Министерство на образованието и науката
МС – Министерски съвет
МСП – малки и средни предприятия
МТСП – Министерство на труда и социалната политика
НАП – Национална агенция по приходите

НЗОК – Национална здравноосигурителна каса
НИФ – Национален иновационен фонд
НОИ – Национален осигурителен институт
НП „ОСПОЗ” – Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”
НПДЗ – Национален план за действие по заетостта
НПР – Национална програма за реформи
НРС – Наблюдение на работната сила
НСИ – Национален статистически институт
ОП – оперативна програма
ОПАК – Оперативна програма „Административен капацитет”
ПМС – Постановление на Министерски съвет
ПРБК – първостепенни разпоредители с бюджетни кредити
ПЧП – публично-частно партньорство
САПАРД – Специална програма на Европейския съюз за подпомагане на земеделието и селските райони
СИР – Съвет за икономически растеж
СОПТ – Секторна оперативна програма „Транспорт”
ФАР - Програма на Европейския съюз, създадена за страните кандидатки от Централна и Източна Европа с цел изграждане на институции и подкрепа на инвестициите
ХИПЦ – хармонизиран индекс на потребителските цени
EURES – Европейски услуги по заетостта
JOBS – Проект „Заетост чрез подкрепа на бизнеса”
TQM – тотално управление на качеството

1. УВОД

След присъединяването си към ЕС от 1 януари 2007 г., България се включи и в механизмите за наблюдение и отчитане прилагането на обновената Лисабонска стратегия. Първата Национална програма за реформи на България беше разработена и представена пред Европейската комисия по инициатива на българското правителство. В резултат от последвалите консултации с представители на ЕК, първият доклад по изпълнението на Програмата актуализира и преформулира приоритетните области от НПП, привеждайки ги в съответствие с изведените (съвместно с представители на ЕК) ключови предизвикателства пред развитието на страната ни с оглед постигането на целите от Лисабон, като отчита и напредъка по тяхното изпълнение.

Докладът беше разработен в тясно сътрудничество с всички ресорни министерства и ведомства, като отговорността по обобщаването и синтезирането на получената информация бе на Агенцията за икономически анализи и прогнози. На политическо ниво координацията се осъществяваше в рамките на специално създадената за това работна група 31 „Лисабонска стратегия”, съставена от заместник-министри и председателствана от Националния координатор по лисабонска стратегия и директора на дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз и международните финансови институции” към Министерски съвет.

Изложението следва:

✓ В първата част е представена обобщена картина на напредъка по изпълнението на целите от Лисабон през 2007 г., като фокусът е поставен върху по-агрегирани показатели за икономическото развитие на страната ни.

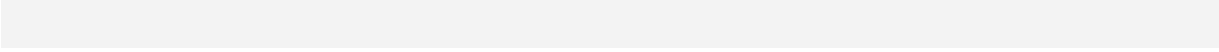
✓ Във втората част се разглежда изпълнението на мерките и политиките, адресиращи постигането на основните приоритети и преодоляването на ключовите предизвикателства от НПП, като най-напред се отделя внимание върху хоризонталния приоритет за подобряване на институционалния капацитет, а след това се отчита напредъкът и по съгласуваните с ЕК пет ключови предизвикателства за 2007 - 2009 г:

- поддържане на макроикономическата стабилност;
- модернизация и развитие на инфраструктурата, в частност на транспортните и енергийните мрежи, както и на ИКТ инфраструктурата;
- подобряване на бизнес средата (вкл. по-добро регулиране, приложение на законодателство за вътрешния пазар, конкуренция и ключовите приоритетни действия, идентифицирани от пролетния Европейски съвет от 2006 г.);
- повишаване на качеството на човешкия капитал чрез подобрен достъп на всички до качествено образование и обучение (вкл. учене през целия живот) с оглед повишаване на производителността и постигане на по-голямо съответствие на уменията с потребностите на пазара на труда;
- активиране предлагането на труд.

✓ Третата част отчита изпълнените и планирани политически действия и реформи, насочени към четирите приоритетни действия на пролетния Европейски съвет от 2006 г. - инвестиции в знания и иновации; стимулиране на малките и средни предприятия и предприемачеството; повишаване на възможностите за

заетост на приоритетните категории (целеви групи); реформиране на енергийния пазар.

✓ В края на изложението е включена таблица за отчитане на напредъка в изпълнението на мерките, която систематизира и обобщава основните етапи на реформите, описани в двете части на Доклада, съгласно изискванията на ЕК.

2. ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА НА НАПРЕДЪКА

Икономически растеж

През първото полугодие на 2007 г. реалният растеж на brutния вътрешен продукт се ускори до 6.4%, в резултат на което се очаква БВП на глава от населението да достигне 38.7% от средното за ЕС равнище. Индустрията (основно преработващата промишленост) се очерта като важен фактор за увеличението на добавената стойност. Ясно изразена тенденция в сектора от началото на тази година е увеличаването на приноса на продажбите за вътрешния пазар за сметка на тези за износ. Най-големият сектор - услугите, също ускори темпа си на растеж до 8.8%. Финансовото посредничество и търговията обясняват половината от динамиката в сектора през изминалата година. Основен фактор за развитието и на двата отрасли е повишеното благосъстояние на икономическите агенти, което стимулира потреблението и акумулирането на повече спестявания под формата на различни финансови инструменти.

От гледна точка на крайното използване brutният вътрешен продукт се увеличава в резултат на растежа на вътрешното търсене. С най-висок принос за растежа са инвестициите в основен капитал, които се увеличават с почти 30% за първите шест месеца на настоящата година. Пренасочването на инвестициите от търговията към преработващата промишленост и производството на електроенергия е фактор за повишаване на конкурентоспособността на икономиката. Това създава условия за намаляване на външнотърговския дисбаланс в средносрочен период. Делът на общите инвестиции достигна 31.9% през 2006 г. и 36% през първото полугодие на тази година. Устойчиво нарастват ПЧИ, което е важен фактор за запазване на високи и стабилни темпове на икономически растеж. Частното потребление нарасна със 7.5% през 2006 г., поради нарастването на заетостта и увеличаването на доходите. Увеличената кредитна активност също допринесе за ускоряване на темпа на растеж на показателя, който достигна 9.1% през първите три месеца на годината, но се забави до 6.4% през второ тримесечие. Потреблението на правителството се запази на миналогодишното си ниво. Реалният растеж на износа след 2.2% през първо тримесечие се ускори през следващия период, като достигна 4.1% през полугодията. Темпът на реален растеж на вноса започна да се забавя през тази година в сравнение с миналата, но поради голямата си стойност салдото по външнотърговския баланс продължи да се влошава.

Заетост

Наблюдаваните през изминалата 2006 г. тенденции на бързо увеличение в броя на заетите и на икономическата активност на населението се проявиха с още по-голяма сила в началото на 2007 г.

Според данните на НСИ от Наблюдението на работната сила (НРС), през първото полугодие на 2007 г. средният брой на заетите в икономиката лица¹ достигна 60.6%, нараствайки с 3.4 п. п. спрямо същия период на 2006 г. Основен принос към развитието на показателя имаше частният сектор на икономиката, където броят на заетите се е увеличил с 8.1% на годишна база. Успоредно с това, за първите шест месеца на годината безработицата спадна до 7.4%, като през второто тримесечие тя достигна до 6.8% - най-ниска стойност за целия период на провеждане на наблюденията на работната сила).

Наблюдаваните процеси на нарастване на заетостта и намаляване на безработицата доведоха до повишаване на коефициента на икономическа активност на населението във възрастовата група 15-64 години. За първите шест месеца на годината неговата стойност достигна 65.5%, което е с 2.3 процентни пункта по-високо в сравнение със съответния период на 2006 г. Растежът на показателя бе повлиян и от завръщането в икономически активното население на лица, които са били извън работната сила през предходните периоди. Броят на обезкуражените лица отбеляза намаление с 81.2 хил. души на годишна база.

Доходи и производителност на труда

През първото полугодие на 2007 г. доходите на населението отчетоха най-високия си растеж за последните осем години. Стабилната макроикономическа среда, добрият инвестиционен климат и възможности за фирмите, нарастващата производителност, както и ускоряване на процесите на конвергенция могат да се посочат като основни причини за това развитие.

Според предварителните данни на НСИ средната работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е нараснала със 17.4% и 11.9% съответно в номинално и реално изражение спрямо същия период на 2006 г. Както и през последните няколко години, така и през разглеждания период, основен принос към наблюдавания растеж имаше частният сектор на икономиката.

Производителността на труда² общо за икономиката също ускори темпа си на растеж спрямо аналогичния период на миналата година. Реалното изменение на показателя на годишна база възлезе на 4.9%, като през второто тримесечие той отбеляза най-високата си стойност за последните няколко години. През първото полугодие на годината новосъздадената добавена стойност на един зает общо в икономиката изостана спрямо реалното изменение на средните доходи от труд. Трябва да се отбележи обаче, че делът на компенсацията на наетите³ в БДС остава значително по-нисък от средния за държавите-членки на ЕС, което от своя страна показва, че още няма основания за загуба на конкурентоспособност..

¹ Възрастова група 15-64 г.

² Производителността на труда е изчислена като отношение между БДС и броя на заетите лица от Системата на национални сметки.

³ По данни на Евростат делът на компенсацията на наетите в БДС за ЕС-25 възлиза на 55% през 2006. За сравнение стойността на показателя за България е 40.7 и 43.5% съответно за 2006 и първото полугодие на 2007г.

Динамика на цените

От началото на 2007 г. до месец август натрупаната инфлация, изчислена с помощта на Хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), е 6.8%.

Нарастването на инфлацията при пазарно-определяните цени се дължи в най-голяма степен на хранителните стоки. Ръстът на цените на храните (12.7%) имаше принос от 2.95 п.п. за повишаване на общия индекс, като се дължеше главно на продължаващото поскъпване на селскостопанските стоки на международните пазари и данните за лошата реколта от зърнени култури.

Горивата и пазарните услуги също запазват относително високия си темп на поскъпване. Цените на енергийните стоки се увеличиха средно със 7.9%, като основна роля за това имаха международните цени на суровия нефт. При услугите натрупаната инфлация за първите осем месеца бе 6.9%. Цените на услугите в системата на общественото хранене за периода се увеличиха с 11.5%, а приносът им за общото нарастване на индекса бе 1.1 п.п. Частично този ръст се дължи и на вторичен ефект от ръста в цените при храните. При нехранителните стоки (без горивата и цигарите) тя е 2.6%.

Поскъпването на електроенергията за битови и промишлени нужди от началото на месец юли бе определящ вътрешен фактор за по-високата инфлация.

Наблюдава се нараснало търсене на стоки и услуги от страна на съседни на България държави от ЕС – по-специално Гърция и Румъния, в които ценовото равнище е сравнително по-високо. През периода януари-юли гръцките и румънските туристи са се увеличили съответно с 33.5 и 140.9%⁴ спрямо същия период на 2006 г. и заемат челно място по посещения на туристи в България⁵. Това, заедно с нарасналото платежоспособно търсене на населението, ще продължи да оказва влияние върху потреблението и нарастването на цените не само на регионален принцип, но и за страната като цяло.

Платежен баланс⁶

През първите седем месеца на 2007 г. беше регистрирано отрицателно салдо по текущата сметка, което достигна 11.4% от прогнозния БВП. Основен принос за това имаше търговският дефицит. Дефицитът по текущата сметка беше покрит изцяло от излишъка по финансовата сметка. Общият баланс за периода януари-юли 2007 г. бе положителен, като валутните резерви нараснаха с 922.6 млн. евро.

През първото полугодие ръстът на износа възлезе на 7.5%. Износът на инвестиционни стоки се увеличи с 6.9%, а този на потребителски стоки - с 9.9%. Основен търговски партньор в износа за България бяха страните от Европейския съюз, към които бяха съсредоточени 63% от потока на стоки.

⁴ Включително „куфарната търговия“.

⁵ Класификация по предварителни данни на Национална служба гранична полиция и Национален статистически институт.

⁶ Данните за платежния баланс подлежат на ревизия, което трябва да се вземе предвид в анализа.

През първото полугодие на годината вносът на стоки (cif) отбеляза ръст от 18.5%. Най-висок принос за нарастването имаше групата стоки „суровини и материали“. Значително бе увеличението на вноса на потребителски и инвестиционни стоки. Основни търговски партньори при вноса на стоки за България бяха страните от Европейския съюз с 53% дял в общия внос за страната.

Нетният баланс на услугите за периода януари-юли 2007 г. възлезе на 726.5 млн. евро, като бе с 40% по-висок спрямо реализирания за същия период на предходната година. Това се дължеше основно на по-високите приходи от туристически услуги и подобряването на нетния баланс на други услуги.

Преките чуждестранни инвестиции за периода януари - юли 2007 г. достигнаха 2 667.2 млн. евро, при 2 334.9 млн. евро за същия период на предходната година.

Парични агрегати

Брутните валутни резерви на управление „Емисионно“ на Българската народна банка (БНБ) нарастват с 31.1% в периода януари-септември 2007 г., достигайки 22.9 млрд. лева. Факторите, влияещи върху ръста на валутните резерви са: депозита на правителството, във връзка с доброто изпълнение на бюджета, резервите на търговските банки поради нарастването на процента на минималните задължителни резерви от началото на септември и увеличеното търсене на пари в наличност.

Премахването на административните ограничения върху нарастването на банковия кредит от началото на годината в условията на силна инвестиционна и потребителска активност доведоха до значително ускоряване на кредита за фирмите и домакинствата. Към края на август 2007 г. съотношението *“вземания от неправителствения сектор/БВП”* достигна 60%. Въпреки че равнището на този показател е все още значително по-ниско от средното ниво за еврозоната, високите темпове на нарастване на задлъжнялостта на частния сектор към банковата система и произтичащите от това рискове за финансовата стабилност станаха причина за затягане на монетарните условия от страна на централната банка. С решение на Управителният съвет на БНБ от 19 юли 2007 г. нивото на задължителните минимални резерви беше повишено от 8% на 12%, като мярката влезе в сила от 1 септември 2007 г. и беше изтеглена ликвидност в размер на 1.6 млрд. лв. Същевременно БНБ продължава да прилага строги надзорни регулации с цел недопускане на влошаване на качеството на банковите активи и гарантиране на устойчивото развитие на банковата система.

Паричните агрегати продължиха да поддържат високи темпове на растеж под влияние на засилената икономическа активност в страната и притока на чуждестранни капитали. Широките пари отбелязаха годишен прираст от 30.4% към края на август 2007 г. (22.5% към края на август 2006 г.). През август 2007 г. годишното увеличение на нетните чуждестранни активи е 13.4%, докато годишното нарастване на нетните вътрешни активи към август 2007 г. е 45.4%

Активизиране на финансовото посредничество от началото на 2007 г., особено в областта на кредитирането, не се съпровожда с влошаване на качеството на кредитния портфейл – редовните кредити в края на юни 2007 г. са 95.8% спрямо 94.4% към юни 2006 г.

Държавен бюджет и дълг

Присъединяването към ЕС не доведе до значителни негативни ефекти за публичните финанси, като продължи политиката на фискална дисциплина и стабилност. През първите седем месеца приходите се увеличиха със 17.1%, а разходите - с 8.9%.

В края на август размерът на държавния и държавногарантиран дълг намаля с 6.6% спрямо края на 2006 г. до 20.6% от прогнозната стойност на БВП. Вътрешният дълг се повиши с 3.1%, а външният спадна с 9.7%. В края на юли размерът на частния негарантиран външен дълг нарасна до 64% от прогнозната стойност на БВП. Дългът на търговските фирми се повиши с 14.5%, повлиян от увеличението на получените дългосрочни и краткосрочни заеми. Дългът на търговските банки се покачи с 10.9%, като в основата на това бяха отчетеният ръст от 14% на привлечените краткосрочни депозити и нарастването при получените дългосрочни заеми с 35.4%.

Индикатори за напредъка в реформите

Съгласно публикуваната в края на септември 2007 г. годишна класация на Световната банка относно условията за упражняване на бизнес в 178 икономики⁷, България заема 46 място по обща стойност на индикатора, нареждайки се сред първите десет най-бързо реформиращи се страни.

Основните реформи, които водят до включването на страната в групата на десетте най-динамично реформиращи се икономики се концентрират в три сфери - бизнес лицензирането, плащането на данъци и изпълнението на договорни задължения.

⁷ <http://www.doingbusiness.org>

3. НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ И ПОЛИТИКИТЕ, АДРЕСИРАЩИ ОСНОВНИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ

Хоризонтален приоритет: подобряване на институционалния капацитет

- 1) Извършване на **функционални анализи и оптимизация на административните структури**

Към август 2007 г. е извършено оптимизиране на административни структури и второстепенни разпоредители към министри с 5 059 щатни бройки, което представлява оптимизиране с 3.2% от общия състав на държавната администрация⁸.

- 2) Текущо се изпълнява Плана за действие към **Стратегия за управление на човешките ресурси в държавната администрация 2006 - 2013**, като Министерството на държавната администрация и административната реформа (МДААР) планира бюджетни разходи в размер на 2.639 млн. евро за целия период на стратегията.

Към септември 2007 г. са проведени два централизирани конкурса за младши експерти, организирани в съответствие с последните изменения на Закона за държавния служител⁹. До 04.06.2007 г. са назначени общо 32 души на длъжност "младши експерт" в централната, областните и общински администрации. След проведените два централизирани конкурса, общият брой кандидати в "банката" за младши експерти е 321 души.

Над 100 200 обучения на служители от администрацията са проведени от началото на 2006 г. до август 2007 г. по проекти на МДААР и на Института по публична администрация и европейска интеграция (ИПАЕИ), целящи повишаване на професионалната им квалификация и служебно развитие. Още над 25 000 служители ще бъдат включени в обучения, които ще приключат в края на 2007 г.

- 3) През септември беше представен доклад относно **изпълнението на 140 мерки от Плана за действие по Стратегията за прозрачно управление**, превенция и противодействие на корупцията в тази област.

През отчетния период Сметната палата оповести имената на 64 лица, заемащи висши държавни длъжности, които не са подали встъпителни или финални декларации за имотното си състояние, и им изпрати покана за лично явяване, за да им бъде съставен акт за административно нарушение. Същите лица ще бъдат подложени от Националната агенция по приходите (НАП) на проверки или ревизии по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).

Повечето министерства са изградили собствени системи за получаване на сигнали - „горещи телефони“, портали и кутии за констатиране нередности.

⁸ Изчислено на база 151 291 служители в първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджетни кредити

⁹ ДВ, бр. 24/21.03.2006 г.

Проверките и работата със сигналите е основна дейност и на инспекторатите към министерствата и агенциите в централната изпълнителна власт. За първите 6 месеца на годината са извършени 226 планови и 421 извънпланови проверки, обработени са 426 сигнала за корупция (365 са получени в централната и 71 в регионалните и местните администрации).

По данни на прокуратурата, от края на 2006 г. до февруари 2007 г. са внесени 19 обвинителни акта за престъпления, свързани с корупция. Сред обвинените има 3-ма кметове на общини, началник отдел в териториално управление на митниците, митнически инспектори.

Косвена оценка за резултатността от прилагането на стратегията е динамиката на Корупционния индекс на Transparency International за България. Докато за периода от 1998 до 2002 г. неговата стойност се покачва от 2.9 до 4, през следващите години показателят на страната се движи около 4 пункта с леки отклонения в посока нагоре или надолу. През 2007 г. индикаторът възлиза на 4.1 пункта, с което страната ни заема 64 място в класацията от 180 държави.

- 4) През 2006 г. бяха въведени **системи за управление на качеството** в 4% от централната, 14% от областните и 12% от общинските администрации. През септември стартира проект по ФАР, който се очаква да ускори процеса. Допълнителен стимул ще окаже и помощта по Оперативна програма „Административен капацитет” (ОПАК).

Изготвена е Стратегическата рамка за подобряване на качеството в публичния сектор чрез прилагане на системи за управление и оценка за периода 2007 - 2013 г. Целта е да се изгради надеждна национална система за мониторинг на дейностите по внедряването и прилагането на системите и инструментите на Тотално управление на качеството (TQM).

- 5) Към момента в МДААР е разработена методология за **прилагане на ПЧП в сферата на публичните услуги**. Изготвен е анализ на възможностите за аутсорсинг и публично-частно партньорство (ПЧП) при предоставянето на услуги в областта на научно-развойната дейност, туризма, предоставянето на информация, социалната сфера. Разработват се механизми за реализация на ПЧП и пилотното им въвеждане в 10 администрации
- б) Във връзка с **въвеждането на Електронно правителство** и интегриране на електронните услуги на администрациите към централния портал на електронното правителство:

- На 31.05.2007 г. Народното събрание прие Закона за електронното управление¹⁰. Той предвижда автоматизиране на административните процедури, осигуряване на прозрачност на процесите в държавната администрация, намаляване на възможностите за корупционни практики, както и на разходите за поддръжка на администрацията. ЗЕУ предвижда и съкращаване на времето при извършване на дейностите от администрацията (вкл. при предоставяне на услуги за гражданите и бизнеса). Законът регламентира еднократното създаване и многократно използване на данни, задължението на администрацията за междуведомствен обмен на е-документи, съвместимостта между информационните системи и информационна сигурност.

¹⁰ Обн. ДВ бр. 46/2007 г.

- През 2007 г. беше открит Контролният технически център на електронното правителство. Центърът ще осигури условия за дефиниране и управление на електронните услуги от държавната администрация към гражданите и бизнеса, ще обедини съществуващите информационни регистри и ще може да подsigури предоставянето на качествени, бързи, евтини и сигурни административни услуги, насочени изцяло към потребителите (гражданите и бизнеса) и техните нужди. Контролният технически център е ядрото за по-нататъшното интегриране на информационните системи на държавните субекти и за автоматизирано изпълнение на електронните административни услуги. Осигурява се платформа за дефиниране, предоставяне и управление на услугите на държавната администрация.
- Създаден е портал на електронното правителство – www.egov.bg. Това е точката за достъп до всички електронни услуги, предоставяни от централната администрация. Порталът на предоставя възможност за персонализиран достъп до информация и услуги в интерактивен режим или за автоматизирана интеграция с други системи. Системата предлага централизиран подход към управлението на документи, работни процеси, съдържания и политики. Унифицираната платформа за извършване на услуги дава възможност нейните потребители да се свързват към системата по всяко време и от всяко място по сигурен начин и със защита на личните данни.

Предвижда се изграждането на електронното правителство да бъде завършено в края на 2009 г. Преките бюджетни разходи по тази инициатива ще възлязат на 22.2 млн. евро. Допълнителен стимул ще окаже и помощта по Оперативна програма „Административен капацитет” и Оперативна програма „Регионално развитие”.

- 7) В началото на 2007 г. Министерство на правосъдието стартира процедурата по **изграждане и внедряване на електронни системи в работата на съдебната система:**
- Системата за съдебно изпълнение следва да бъде завършена през 2008 г., като в момента тече тръжна процедура за възлагане на изпълнител
 - Системата за правна помощ ще бъде финализирана в края на 2009 г. В момента предстои подписването на договор за възлагане на изпълнението

Очаква се това да допринесе за повишаване на прозрачността при съдебното изпълнение, улесняване и оптимизиране на контрола върху дейността на съдебните изпълнители и осигуряване на единни стандарти при администрирането на изпълнителните дела, като същевременно ще бъде дадена възможност на гражданите да осъществят своите конституционноустановени права.

- 8) Министерство на финансите ще отдели 1.7 млн. евро бюджетни средства за адаптиране и по-нататъшно **усъвършенстване на Унифицираната информационна система за управление и наблюдение на средствата от структурните инструменти на ЕС.** Общата предвидена стойност за по-нататъшното усъвършенстване на системата и за пълноценното ѝ функциониране за периода 2007 - 2013 г. е 11.364 млн. евро. Целта е осигуряване на ефективното и ефикасно управление и контрол на средствата от структурните инструменти на ЕС. Към момента Системата е разработена, като пилотният модел е достъпен за потребителите и текаат множество консултации и обучения.

Предизвикателство 1: Поддържане на макроикономическата стабилност

- 9) Предвижда се поддържането на достатъчно висок бюджетен излишък в средносрочен период, така че да се избегне процикличност на фискалната политика при евентуално силно търсене, нарастване на дефицита по текущата сметка и рискове от прегряване.
- 10) С оглед подобряването на ефективността и качеството на публичните разходи, през следващите три години ще бъде направен пълен преглед на фискалните разходи, в т.ч. в секторите на правосъдие и вътрешни работи, здравеопазване, образование и т.н.
- 11) Проектобюджетът за 2008 г. е първият, с който Народното събрание ще разгледа и одобри разходите на всички министерства, ДАМС и ДАИТС по политиките в компетентността и отговорността на съответния министър или председател на държавна агенция. С това приключва стартираният през 2003 г. процес на пилотно въвеждане на подхода на ориентирано към резултатите бюджетирание в министерствата и държавните агенции.

Като част от провежданата от Министерството на финансите реформа, с приключването на този етап се прави съществена стъпка към управление на публичните разходи от гледна точка на резултатите от изпълнението на политиките на правителството. Тази нова форма на бюджетни документи, прилагана едновременно от всички първостепенни разпоредители с бюджетни кредити, провеждащи националната политика за съответния сектор, дава възможност на Министерския съвет и на Народното събрание да приоритизират публичните разходи в средносрочен аспект на база информация (количествена, качествена, времева и ценова) за резултатите от постигане целите на политиките. Това позволява изместване фокуса на провеждащия се диалог на различните нива на вземане на управленски решения (в рамките на министерството/държавната агенция, между тях и Министерството на финансите, в Министерския съвет и в Народното събрание) от преразпределяне на ресурсите, заявени от системите към приоритизиране на политики на база ефекти за обществото (не само финансови) в рамките на ограниченията, наложени от целите на фискалната политика на правителството.

Приемането на разходите на министерствата и на двете държавни агенции по политики поставя началото на прилагането на секторен подход за приоритизиране на политиките, в рамките на които да бъдат одобрени разходни тавани по ПРБК. Институционализирането на този нов механизъм за планиране и приоритизиране гарантира управление на ресурсите по начин, водещ до повишаване на ефективността и ефикасността на публичните разходи в отделните сектори и оттам потенциала за растеж на икономиката.

В напреднала фаза е работата по изготвянето на проект на нов Устройствен закон за бюджета, който да послужи като рамка, както за подобряване на бюджетната процедура и нейната организация, така и за делегирането на отговорности в рамките на конституционните правомощия на всички участници в бюджетния процес.

- 12) От първи януари 2007 г. **Националният осигурителен институт (НОИ) изплаща паричните обезщетения** за болнични, трудоустрояване, бременност, раждане и отглеждане на дете. С това се реализира икономия на бюджетни средства в размер на 5.33 млн.евро.

- 13) От началото на 2008 г. влизат в сила споразуменията за **увеличение на минималния среден осигурителен доход** между работодатели и синдикати. Средното нарастване на минималните осигурителни прагове е с 26.1%, като най-сериозно те са повишени в строителството - 30%, в здравеопазването - дейности в зъботехнически лаборатории - 19.6%, в заведенията за болнична помощ - 27.67%, за първи път има споразумение във ветеринарната лечебна дейност и то е с повишение 20.37%. Ако в някои от браншовете не бъде сключено споразумение, увеличението ще им бъде наложено по административен път.
- 14) От първи октомври 2007 г. се намалява с 3% размерът на осигурителната вноска за фонд "Пенсии" и фонд „Безработица“ с цел насърчаване на бизнеса и увеличаване на събираемостта.
- 15) Промени се механизмът за изчисляване на минималните размери на пенсиите за трудова дейност и размерите на пенсиите, несвързани с трудова дейност. Разработва се и механизъм за актуализиране на пенсиите, отпуснати преди 2000 г. (№18 в таблицата)

От 1.07.2008 г. пенсиите ще се осъвременяват по т.нар. „златно швейцарско правило“. С промени в Кодекса за социално осигуряване (КСО), влезли в сила от началото на 2007 г., бе решено индексацията на пенсиите да става по формула, включваща 50% от нарастването на индекса на потребителските цени и 50% от нарастването на осигурителния доход за предходната година, като индексацията ще става в средата на годината. Чрез новата формула приносът на осигурителния доход за нарастването на пенсиите ще се увеличи.

Също така, от 1.1.2007 г. размерът на минималната пенсия за стаж ще се определя ежегодно в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (ДОО). От 1 юли 2007 г. фактически е въведен минимален стандарт при определяне на социалната пенсия за старост и тя е не по-малко от 45 % от размера на линията на бедност за страната.

- 16) Създаване на Държавен фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (Фонд за демографски резерв в подкрепа на финансирането на ДОО).

С оглед повишаване на финансовата устойчивост на пенсионната система е създаден демографски инвестиционен фонд "Сребърен", като първите постъпления в него бяха преведени в законово установения срок (до края на месец май 2007 г.). На следващ етап предстои регламентирането на нов механизъм за използване на средства от приватизация за подсилване на пенсионноосигурителната система и осигуряване на ресурс за "Сребърния фонд", като освен приходите от приватизация, към него ще бъдат насочени и 25 на сто от приходите на държавата от концесии и лицензи и не по-малко от 10 на сто от бюджетния излишък за съответната година. Законопроектът за демографски резервен фонд „Сребърен“ е включен в законодателната програма на Министерския съвет за второто полугодие на 2007 г.

- 17) Бяха приети законодателните промени, регулиращи дейността на пенсионните **фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми**. С тях бе дадена възможност на работодателите да осигуряват допълнително служителите си въз основа на колективен трудов договор, а работниците в бъдеще ще имат възможност да получават по-високи пенсии, без това да застрашава фискалната устойчивост.
- 18) В края на септември 2007 г. беше подготвен окончателният проект на Националната здравна стратегия 2007 - 2013 г.

Проектът предлага системата на акредитация на лечебните заведения да се извършва от независима организация извън администрацията на Министерството на здравеопазването (МЗ), с което се внедрява практиката на европейските страни в акредитацията и се избягва субективният фактор в оценката.

Предвижда се и промяна на Националната здравна карта, която ще има задължителен характер за постигане на реструктуриране на здравната мрежа, съобразно потребностите на населението от болнична медицинска помощ и целесъобразното разходване на обществения ресурс.

Друг ключов момент от проекта е предложението за отпадане на забраната за приватизация на лечебните заведения, като се актуализира списъкът на забранените за приватизация лечебни заведения. В него се включват всички университетски болници, областните многопрофилни болници за активно лечение, специализираните болници с национално и местно значение и специализираните болници за рехабилитация. Стратегията предвижда паричните постъпления от приватизацията на обособени части на лечебните заведения да остават негова собственост и могат да се ползват само за финансиране на дейност и за инвестиции, пряко свързани с предмета на дейност.

Финансовата устойчивост на националната система на здравеопазване ще бъде осигурена посредством поэтапно увеличаване на публичните средства за здравеопазване. Те са необходими и за да може да се осигури съвременна медицинска апаратура и техника.

Предвижда се и разширяване на възможностите за по-резултатно участие на неправителствените организации в дейностите по финансиране на здравеопазването.

Нов момент в Националната здравна стратегия относно усъвършенстването на модела на задължителното здравно осигуряване е определяне от Национална здравноосигурителна каса (НЗОК), Български лекарски съюз (БЛС), МЗ и изпълнителите на медицинска помощ на глобални параметри на бюджета за всяко лечебно заведение за болнична помощ за съответната финансова година, на основата на определени обективни критерии. Предвижда се и да се ограничи възможността за работа на лекарите в повече от една болница, като се отчита необходимостта от осигурен достъп и работа в отдалечени и труднодостъпни райони. Въвежда се ограничение за сключване на договори с нови контрагенти, структури, звена в хода на изпълнение на бюджета на НЗОК за текущата година.

За развитието на доброволното здравно осигуряване в проекта на стратегия е включено покриване от дружествата за доброволно здравно осигуряване на разходите за медицински услуги, които не се изплащат от НЗОК. Ще се осъществят и законодателни промени, насочени към преустановяване на нелицензирана здравноосигурителна дейност от лечебни заведения (абонаментно обслужване) и дублираща дейност на застрахователни компании.

Предстои проектът на Национална здравна стратегия 2007 - 2013 г. да бъде обсъден и приет от Министерския съвет.

Предизвикателство 2: Модернизация и развитие на инфраструктурата, в частност на транспортните и енергийните мрежи, както и на ИКТ инфраструктурата

- 19) До края на 2009 г. ще бъде изградена единната комуникационна инфраструктура за нуждите на публичната власт, за което ще бъдат нужни 8 млн. евро преки бюджетни разходи. В резултат се очаква да нарасне броят на свързаните областни центрове от 19 през 2006 г. на 28 в края на периода.

До края на 2009 г. Националната мрежа от центрове за обществен достъп до Интернет по населени места ще бъде разширена с оглед намаляване на пропастта между гражданското общество в България и информационното общество, чрез повишаване на техническата и информационна грамотност на българските граждани и бизнеса в отдалечени и слабо населени райони, и чрез улесняване потока от информация до тях. Преките бюджетни разходи са оценени на 6 млн. евро. Очаква се в края на периода броят на общините със създадени телецентрове да нарасне от 107 до 264.

Средства за изграждане на инфраструктура за ширококолов достъп до интернет услуги, както и за развитие на информационни и комуникационни услуги в слабо населени и неразвити райони се предвидени и по ОП „Регионално развитие” и възлизат на 20.016 млн. евро за седемгодишния период.

- 20) След одобрение от ЕК на Програмата за развитие на селските райони 2007 - 2013 г. ще се пристъпи към реализация на проекти за подобряване на инфраструктурата в селските райони. Подобна мярка се изпълнява и по Програма САПАРД. Преките бюджетни разходи (текущи цени) са оценени от МЗП на 32.6 млн. евро за периода от 2007 до 2009 г. В края на периода на действие на Програмата – през 2013 г., се очаква да бъдат подобрени 3 800 км пътища в селските райони; 550 селища от селските райони да са с подобрени водоснабдяване и канализация; 500 хил. д. от населението в селските райони да се ползва от подобрените услуги.
- 21) Подобряването на регионални и местни пътища ще се реализира с финансовата помощ на Европейските фондове, като преките бюджетни разходи от българска страна ще възлизат на 9 млн. евро за 2008 г. Периодът на действие на мярката е от началото на 2007 г. до 2013 г.
- 22) Стартиралите инфраструктурни проекти за **модернизиране на транспортната инфраструктура по най-важните направления** от европейско и национално значение вече се изпълняват. Секторната оперативната програма „Транспорт” 2007 - 2013 г. (СОПТ) е в процес на финализиране и стартира подготовка на проектите, предвидени за финансиране по СОПТ. Стартира и извършването на анализи относно целесъобразността от използването на ПЧП (концесиониране) подход при изграждането, експлоатацията и поддръжката на автомагистралите „Черно Море” и „Хемус”. Министерство на финансите разработи „Методически указания за ПЧП”, които да подпомагат публичните власти при изготвяне на анализите относно целесъобразността от използване на ПЧП модели, като към указанията има приложени инструменти за оценка на проектите.
- 23) Стартиралите инфраструктурни проекти по **осигуряване на безопасна, сигурна и екологосъобразна транспортна система** вече се изпълняват. Тяхната цел е да

постигнат съответствие на железопътната и пътна мрежи, пристанищата и летищата с международните изисквания и стандарти. Преките бюджетни разходи за периода 2007 - 2009 г. са оценени на 5.4 млн. евро.

През 2007 г. са предвидени преки бюджетни разходи в размер на 2.7 млн. евро за изграждане и развитие на енергийната инфраструктура.

Предизвикателство 3: Подобряване на бизнес средата (вкл. по-добро регулиране, приложение на законодателство за вътрешния пазар, конкуренция и ключовите приоритетни действия, идентифицирани от пролетния Европейски съвет от 2006 г.)

- 24) Създадена е необходимата институционална организация за приемане до края на 2007 г. на **Програма за добро регулиране**.

По предложение на Съвета за икономически растеж¹¹, на свое заседание през август 2006 г. Министерският съвет прие **Мерки за въвеждане на принципите на по-доброто регулиране**.

Мерките целят създаване на ясен регламент за взаимодействие между органите на изпълнителната власт и бизнес организациите при осъществяване на политиката на правителството в областта на регулирането. Те предвиждат, чрез изготвяните предварителни и последващи оценки на въздействието на нормативни актове, да се установи практика на анализ и мониторинг върху проблемните за икономическите субекти области на законодателството и правоприлагането. При изготвянето на оценки на въздействието се дава възможност за осъществяване на диалог с всички заинтересовани страни, по-голяма прозрачност в действията на правителството и спазване на принципа на легитимните очаквания.

Вследствие на приетите от Министерския съвет Мерки за въвеждане на принципите на по-доброто регулиране през 2007 г. се извършва следното:

На базата на проведеното в края на 2006 г. социологическо проучване на тема „Най-проблемните за бизнеса регулативни режими” през първата половина на 2007 г. с аналитичната и консултантска помощ на експерти на Световна банка бяха направени детайлни експертни разработки на най-проблемните режими с конкретни мерки за тяхното облекчаване. Бяха проучени опита и добрите практики при прилагане на аналогични или подобни регулативни режими в страни с добре развита пазарна икономика. Докладът на консултантите беше обсъден в СИР.

¹¹ Съветът за икономически растеж (СИР) е създаден с Решение № 150 на Министерския съвет от 18 март 2002 г. като консултативен орган към Министерския съвет, по смисъла на чл. 45 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация, приет с ПМС № 216 от 12.10.2005 г., обн., ДВ, бр. 84 от 21.10.2005 г., изм., бр. 89 от 8.11.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., попр., бр. 92 от 18.11.2005 г., изм., бр. 19 от 2.03.2006 г., изм. и доп., бр. 48 от 13.06.2006 г., в сила от 1.05.2006 г., доп., бр. 54 от 4.07.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., изм. и доп., бр. 55 от 7.07.2006 г., бр. 71 от 1.09.2006 г., изм., бр. 81 от 6.10.2006 г. Съветът разработва проекти за насърчване на инвестиционната дейност, организира взаимодействието между органите на изпълнителната власт и представители на деловите среди, приема и дава препоръки по проблемите на общото икономическо развитие на страната. Председател на СИР е министърът на икономиката и енергетиката.

Изготвен е проект на Програма за по-добро регулиране. Очаква се тя да бъде приета до края на 2007 г.

Членовете на СИР разглеждат оперативната и законодателната програма на Министерски съвет и посочват нормативните актове, за които ще се възложи извършване на Оценки на въздействието. Към настоящия момент е изготвена оценка на въздействието на три законопроекта от седемте, посочени от СИР. Тази дейност се извършва с активната подкрепа на Американската агенция за международно развитие. Целта е тези първи Оценки на въздействие да послужат като модел за по-нататъшното системно въвеждане на Оценките на въздействие в законодателната практика. Оценките на въздействието се приемат на заседание на СИР, съгласно т. 5 от *Мерките за въвеждане на принципите на по-доброто регулиране* и се внасят в Министерския съвет от председателя на СИР.

- 25) Влизането в сила на приетия през м. април 2006 г. **Закон за търговския регистър** е отложено за 1 януари 2008 г. С него се предвижда създаването на нов електронен търговски регистър при Агенцията по вписванията, чрез преместването на досегашния търговски регистър, воден от окръжните съдилища. Една от последиците от осъществяването на регистърната реформа ще бъде разтоварването на съдилищата от осъществяването на нетипични дейности, което ще даде възможност за усъвършенстване на пряката им правораздавателна дейност. С това ще се облекчи и ускори регистрацията на търговците до прилагане на една процедура, съкращаване на срока до 1 ден и заплащане на една такса. Предвидените преки бюджетни разходи за реализация на мярката възлизат на 17.8 млн. евро.
- 26) Подобряване на обслужването на Граничен контролнопропускателен пункт (ГКПП) чрез въвеждане на системата “единен фиш” до края на 2008 г.

На 05.11.2006 г. Министерският съвет одобри изменения и допълнения в Наредбата за граничните контролно-пропускателни пунктове. Измененията предвиждат въвеждането на “единния фиш” на всички шосейни ГКПП на външните за ЕС граници. Целта е да се повиши пропускателната способност на ГКПП, да се подобри качеството на обслужване, да се гарантират държавните вземания и да се опрости и унифицира процедурата по заплащането им.

На 1 октомври 2007 г. изтече крайният срок за кандидатстване по обявена от МДААР обществена поръчка за оборудване във връзка с работата на информационната система по проект “Интегрирана локална система за обработка чрез единен фиш“. Регистрирани са четири кандидата за изпълнение на поръчката.

Интегрираната система е в процес на въвеждане в 11 сухопътни ГКПП - външни граници за ЕС. Целта е да се осигури постоянна и надеждна работа на системата, в това число и архивиране на данни в рамките на всяко едно ГКПП, за да бъде улеснен преходът през пунктовете, контролът и плащането по системата на “едно гише“, както и да се гарантира събираемостта на държавните вземания.

За изпълнението на тази мярка са предвидени преки бюджетни разходи в размер на 820 хил. евро.

- 27) Въвеждане на принципа “едно гише”

През септември 2006 г. Министерският съвет (МС) прие Наредба за общите правила за организация на административното обслужване. В Наредбата се урежда организацията на работа на звената за административно обслужване, като се описва принципът на обслужване на “едно гише”, както и функциите на звената за

административно обслужване. Администрациите се задължават служебно да осигуряват всички издавани от тях документи, необходими за всяка предоставяна от тях административна услуга, както и документи от други администрации, ако е обявена такава възможност.

Служителите на администрацията се задължават да дават в 7-дневен срок отговор на запитвания, постъпили по пощата и по електронната поща, а в случаите, когато е необходима проверка на място или становище на друг административен орган – до 14 дни. Времето за чакане при получаване на информация или при обработване на документи е до 20 мин.

Утвърден е Списък на унифицираните наименования на административните услуги. Този списък ще улесни комуникацията между различните администрации и ще бъде използван и за различните електронни регистри, на базата на които ще работи електронното правителство.

През юни 2007 г. е приета и утвърдена Методология за проучване и измерване удовлетвореността на потребителите, където е регламентирано задължението за всички администрации поне веднъж годишно да провеждат проучване и да измерват удовлетвореността на потребителите на административни услуги.

Към края на 2006 г. обслужването на „едно гише“ се прилага в 79% от централната администрация; 100% от областната и 77% от общинската администрация.

Към момента е реализиран проект за подкрепа на 60 общини за въвеждане на принципа за обслужване на „едно гише“, като им е предоставен софтуер и периферна техника.

Реализиран е и ФАР проект с компонент за надграждане на съществуващите гишета чрез интегрирано предоставяне на услуги. Четири пилотни общински администрации разработват и въвеждат модел за интеграция на административни услуги. В края на 2006 г. интегрираното предоставяне на услуги е в тестови етап. Създаден е механизъм, обединяващ законовите, оперативните и финансовите аспекти за партньорство сред администрациите за предоставяне на интегрирани услуги.

В периода 2008 - 2009 г. предстои изпълнение на проект по програма ФАР, насочен към подобряване на качеството на услугите, предоставяни от малките и средни общини.

Предизвикателство 4: Повишаване на качеството на човешкия капитал чрез подобрен достъп на всички до качествено образование и обучение (вкл. учене през целия живот) с оглед повишаване на производителността и постигане на по-голямо съответствие на уменията с потребностите на пазара на труда

- 28) Във връзка с превенция на процеса на отпадане на ученици и намаляване на техния дял до 15% през 2009 г. е в напреднал етап подготовката на проект на Програма за превенция на отпадането от училище в задължителна училищна възраст.

В допълнение, от август 2007 г. стартира набирането на проектни предложения по Програма “Създаване на благоприятна мултикултурна среда за практическо прилагане на интеркултурното образование и възпитание”, която ще се изпълнява в рамките на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” и цели намаляване броя на отпадащите и необхванатите от образователната система деца и ученици от малцинствените етнически групи чрез създаване на условия за тяхната успешна интеграция чрез опознаване на културните различия и преодоляване на дискриминацията. Националното съфинансиране по програмата е в размер на 427.5 хил. евро. Програмата ще се реализира през 2008-2009 г. и също ще допринесе за намаляване процента на отпадане.

В същия период стартира набирането на проектни предложения и по Програма “Да направим училището привлекателно за младите хора”, също изпълнявана в рамките на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, насочена към създаване на условия за по-пълноценно използване на свободното време на учениците и пълноценна социална реализация, повишаване на атрактивността на училището и превенция на отпадането. Националното съфинансиране по програмата е в размер на 748 хил. евро.

- 29) По отношение на повишаване качеството на образованието, един от акцентите за 2007 г. са целенасочените усилия по посока за създаване на **система за стандартизирано външно оценяване**, които намериха израз в организирането на ежемесечни конкурси за създаване на тестове и тестови задачи, състезания за решаване на тестове по БЕЛ и по математика за ученици в VII клас. Успешно приложен беше и нов формат (под формата на тест) на изпита по БЕЛ и по математика за приемане на ученици в държавните и в общинските училища след завършен VII клас.

През м. май беше организирано и проведено външно оценяване на знанията и уменията на всички четвъртокласници в страната (67 000 ученици) по четири учебни предмета – български език и литература, математика, човекът и природата и човекът и обществото с цел измерване постигането на държавните образователни изисквания (стандарти) в края на начален етап.

През м. юни беше организирано и проведено за пета поредна година външно оценяване по чужд език в края на VIII клас, като за първи път, освен на учениците, които се обучават в профилирани гимназии, бяха измерени компетентностите по чужд език и на учениците от професионалните гимназии.

Организирано и проведено бяха и пробни държавни зрелостни изпити (ДЗИ) по 14 учебни предмета с представителна извадка от 4 500 ученици.

В края на учебната 2007/2008 се подготвя провеждането на реални ДЗИ за всички ученици, завършващи средно образование.

- 30) Във връзка с мярка 31 при постъпателното въвеждане на новия учебен план в VI клас в рамките на учебния предмет “Домашна техника и икономика” са заложили теми като “Проектиране в дома” и “Занаяти и съвременност”, чрез които учениците усвояват знания за отделни професии и за създаването на фирма като задължително условие за осъществяване на производствена дейност и услуги за бита и придобиват базисни умения за използване на пари и различни стимули в позната производствена дейност.

В учебните програми по професионална подготовка за XII клас са включени теми за възможностите за професионална реализация и кариерно развитие чрез включване в продължаващо професионално обучение.

- 31) В изпълнение на мярка 32 се разработва проект на Стратегия за ученето през целия живот. Проектът надгражда приетата през 2005 г. Стратегия за продължаващото професионално обучение. Във връзка с изпълнението ѝ през 2007 г. са изготвени обобщени справки за реализацията на пазара на труда на завършилите професионално образование през учебната 2005/2006 година по училища, области и страната. Анализът на резултатите ще се вземе предвид при изготвяне на план приема в професионалните гимназии през 2008 г.

Разпространена е Методика за обучението на възрастни в 400 професионални гимназии и училища и 300 центъра за професионално обучение.

Осъвременена е материалната база за провеждане на продължаващо професионално обучение в 7 професионални гимназии.

Проведено е обучение на училищни екипи за разработване на проекти за усвояване на средства за професионално обучение от европейския социален фонд.

- 32) Във връзка с мярка 33 от приложената таблица, до 2009 г. ще бъде приета Стратегия за развитие на висшето образование. МОН започна широка дискусия по основните акценти на бъдещата стратегия. Министерството организира редица срещи и публични обсъждания – с висшите училища, със студентите и техните представители, с представители на бизнеса, с Висшата атестационна комисия и Националната агенция за оценяване и акредитация, с политическите сили, с Комисията за образование и наука към Народното събрание. Проектът на стратегия е в голяма степен на готовност, като в момента се разработват някои дискуссионни въпроси, като този за модела на финансиране на системата, за системата на научните степени и научните звания. Предприети бяха и мерки за преодоляване на предизвикателствата пред системата за висше образование в контекста на европейските изисквания. Направени са промени в Закона за висшето образование, които имат за цел създаването на условия за конкуренция между висшите училища в България като важна предпоставка за повишаване качеството на образование. Промените могат да се обобщят така: промени в модела на финансиране на висшето образование; промени, свързани с институциите, които предоставят висше образование; промени, свързани с управлението на висшето училище; промени, свързани с акредитацията и системата за контрол на качеството на образованието.
- 33) Във връзка с мярка 33 от приложената таблица, през юли 2007 г. стартира набирането на проектни предложения по Програма „Подкрепа за развитието на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени”, която ще се изпълнява в рамките на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси”. Националното съфинансиране по програмата е в размер на 300 хил. евро. Реализацията на програмата, която цели стимулиране на младите учени, ще се извърши през 2008-2009 г.
- 34) Във връзка с мярка 31 от приложената таблица, от юли 2007 г. стартира набирането на проектни предложения по Програма „Разработване на механизми за училищни и студентски практики”, която ще се изпълнява в рамките на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси”. Националното съфинансиране по програмата е в размер на 300 хил. евро. Реализацията на програмата ще стане през 2008-2009 г.
- 35) От август 2007 г. стартира набирането на проектни предложения по Програма “Квалификационни услуги и обучение за заети лица”, която ще се изпълнява в рамките на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”. Преките бюджетни разходи са оценени на 18 млн. евро.

- 36) С оглед **повишаване качеството и ефективността на професионалното обучение, финансирано със средства за активна политика на пазара на труда**, от месец март 2007 г. се прилага нова Методика за оценка на предложенията за обучение за придобиване на професионална квалификация, организирано и финансирано от Агенцията по заетостта. Въведени са по-високи изисквания към обучаващите институции, към качеството на учебните програми и методите за преподаване на възрастни, с оглед осигуряване на знания и умения у безработните лица, които да повишат тяхната пригодност за заетост и да помогнат за успешната им реализация на пазара на труда. Повишаването на качеството на преподаване на възрастни се подпомага и от Методическото ръководство за обучение на възрастни, разработено по Проект „Професионална квалификация”, което е предоставено за ползване на обучаващи институции, социални партньори и организации.
- 37) С оглед **проследяване на ефекта от обучението и разработването на бъдещи мерки и програми за обучение, съответстващи на потребностите на пазара на труда**, през 2007 г. трите Българо-германски центъра за професионално обучение в структурата на Министерство на труда и социалната политика и Националната агенция за приходите подписаха споразумения за сътрудничество за предоставяне на информация за сключените трудови договори от лицата, завършили успешно своето обучение.
- Във връзка с проследяване на професионалната реализация на лицата, завършили успешно курсове за професионално обучение, до края на 2007 г. ще са готови резултатите от проведено изследване, организирано от Агенцията по заетостта, за оценка на ефекта от професионална квалификация и определяне на ефективността на разходите за професионална квалификация. Изводите и препоръките от изследването ще бъдат използвани за подобряване и усъвършенстване на процеса по разработване и прилагане на инициативите за придобиване на професионална квалификация и повишаване на ефективността от провежданите обучения;
- 38) Като част от усилията за развитие на **Национална система за обучение за придобиване на професионална квалификация на безработни и заети лица**¹² и с оглед подобряване на достъпа до качествено професионално обучение за заети и безработни лица, Министерство на труда и социалната политика организира и координира дейността по изграждането на два нови Българо-германски центъра за професионално обучение в областта на туризма и хотелиерството, които ще се оборудват с финансовата подкрепа на германското правителство. Центровете се изграждат по модела на съществуващите три БГЦПО и ще допринесат за повишаване предлагането на висококачествено професионално обучение.
- 39) До края на 2009 г., МТСП и МОН ще работят съвместно за изграждане на **Национална система за наблюдение и прогнозиране на търсенето от работодателите на работна сила** с определени качествени характеристики. През 2006 г. по проект на програма ФАР бе разработена методика за изследване, анализ и идентифициране на потребностите на работодателите и на работниците от обучение. Проведено е национално представително проучване за анализиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация. В периода февруари - април 2007 г., са анкетирани 2 019 фирми с персонал над 5 лица (малки, средни и големи фирми). Резултатите от изследването са основа за актуализиране на Списъка на професиите/специалностите, по който се провежда обучение от Агенцията по заетостта за придобиване на професионална квалификация на безработни лица без осигурено

¹² Съгласно чл. 58, т.2 от Закона за насърчване на заетостта

работно място. По този начин се действа превантивно за предотвратяване на недостиг на работна сила с определена квалификация.

- 40) По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” стартира първата **грантова схема за обучение** на заети лица, а от началото на 2008 г. ще стартира такава и за обучение на безработни лица;

Предизвикателство 5: Активиране предлагането на труд и повишаване гъвкавостта на пазара на труда

- 41) До края на 2008 г. ще се измени и допълни Законът за насърчаване на заетостта, с което ще се осигури разширяване на обхвата и възможностите за финансиране на активната политика на пазара на труда, както и въвеждане на законодателното регулиране на агенциите за временна заетост.

Работната група, в която участват всички заинтересовани страни, ще разработи проекта на ЗИД на ЗНЗ, като вече е започнала е работа по конкретните текстове.

- 42) От юли 2007 г. е в сила Наредбата за структурата и организацията на работната заплата.

С наредбата се определят структурата и организацията на работната заплата, видовете и минималните размери на допълнителните трудови възнаграждения, редът и начинът за определяне и изчисляване на трудовите възнаграждения на работниците и служителите. Чрез нея се изменя действащия до момента механизъм за определяне на допълнителното трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит. Допълнителното трудово възнаграждение вече отчита само трудовия стаж на работника или служителя, придобит в друго предприятие, на сходна или със същия характер работа, длъжност или професия, т.е. осигурява се преносимост на стажа само в рамките на сходни дейности и професии. Контролът по приложението на Наредбата ще се осъществява от страна на Главна инспекция по труда.

- 43) До края на 2007 г., въз основа на Междинна оценка на изпълнението, ще се актуализира Стратегията по заетостта на Република България. В момента се изпълнява проект „Стратегията по заетостта в България: оценка на изпълнението и бъдещо развитие”, финансиран от ЕК в подкрепа на дейностите по актуализиране на Стратегията. Създадена е работна група с участието на социалните партньори, ведомства и други заинтересовани страни. Външни експерти разработват оценки за ефектите на изпълнението на Стратегията по отношение на макроикономическото развитие, регионалните различия, равнопоставеността между жените и мъжете на трудовия пазар. За реализацията на тази мярка ще бъдат нужни 20.74 хил. евро преки бюджетни разходи.

- 44) За посрещането на растящите потребности на българската икономика от работна сила, бяха осъществени промени в съдържанието и обхвата на 10 от действащите програми, с които се цели по-точно адресиране на потребностите на безработните лица и на работодателите и създаване на устойчиви резултати по отношение на заетостта и обучението за професионална квалификация. Реализират се и 14 нови регионални и браншови програми за повишаване на професионалната квалификация и адаптивността към пазара на труда на безработни и заети лица.

- 45) За стимулиране на активното поведение на пазара на труда сред безработните лица на социално подпомагане, от началото на м. юни 2006 г. се изплащат бонуси на регистрирани безработни, които са започнали работа без посредничество на Агенцията по заетостта. За периода на действие на мярката през 2006 г. бонуси са изплатени на 220 лица, а през първите шест месеца на 2007 г. - на 236 лица.
- 46) За привличане на икономически неактивните лица на трудовия пазар Агенцията по заетостта организира трудови борси в различни региони на страната, на които безработните лица директно се срещат с работодателите. През първите шест месеца на 2007 г. са проведени 3 общи и 11 специализирани трудови борси. От специализираните борси две са проведени в региони с наличие на компактно ромско население, една в мрежата EURES, а другите - в хотелиерството и туризма, строителството, шивашката индустрия и др. В резултат на директните контакти между работодатели и търсещи работа лица, работа са започнали 2 473 души.
- 47) За периода януари-август на 2007 г. 126 498 лица са включени в **програми и мерки за заетост и обучение**, което е 41.4% от всички регистрирани безработни средно за периода. В курсове за професионално обучение са включени 33 535 лица, а по активни мерки и програми са включени 92 963 безработни.
- 48) В рамките на проект „Развитие на човешките ресурси и насърчаване на заетостта” по програма ФАР понастоящем тече провеждането на **оценка на нетното въздействие на 19 активни мерки и програми**. Те обхващат много широк кръг от действията за подкрепа на заетостта, самонаемането и професионалното обучение на безработните лица. Резултатите от това мащабно изследване ще бъдат готови до края на м. ноември, преди приемането на НПДЗ за следващата година, което ще позволи пълно им отчитане при разработването му.
- 49) Основните приоритети на политиката по заетостта през 2008 г. ще бъдат насочени към подобряване на възможностите за включване в пазара на труда на безработни лица без образование и квалификация чрез ограмотяване и професионална квалификация. За да се осигури по-голяма гъвкавост и адаптивност на работната сила към изискванията на пазара на труда, ще се регламентират възможности за финансиране на обучение за придобиване на ключови умения (умения за работа с компютър, владеене на чужд език и др.). Ще се разширят възможностите за професионално обучение на заетите лица за придобиване на знания и умения, съответстващи на новите изисквания на работните места и ще се предостави подкрепа за работодателите за включване на заети лица в продължаващо професионално обучение. Ще бъдат предприети действия за повишаване гъвкавостта на пазара на труда, предвид изключително динамичното му развитие. Предвижда се да се разширят стимулите за териториална и професионална мобилност на работната сила. Ще бъде регламентирана дейността на агенциите за временна заетост, които наемат работници и ги предоставят за ползване от различни предприятия.

4. ПРИОРИТЕТНИ ДЕЙСТВИЯ СЪГЛАСНО ПРОЛЕТНИЯ ЕВРОПЕЙСКИ СЪВЕТ ОТ 2006 Г.

Първо приоритетно действие: Инвестиции в знания и иновации

50) Създаване на офиси за технологичен трансфер (№41 в таблицата)

Към 31.05.2007 г., в резултат от изпълнението на договор за техническа помощ на стойност 199 000 евро, явяващ се компонент от проект по ФАР, беше направен анализ на съществуващите научноизследователски организации по отношение на техния потенциал за трансфер на ново знание към бизнеса. Изработена беше концепция за структура, дейности, задачи, отговорности и законова основа на офисите за технологичен трансфер. Разработен беше и Наръчник и образци на документи за специфичните услуги, предоставяни от офиси за технологичен трансфер. Проведени бяха шест семинара, насочени към предприятията и браншовите организации, на които беше представена Националната иновационна стратегия, дейностите на бъдещите офиси за технологичен трансфер, както и възможности за финансиране на иновационни проекти по национални и европейски програми. Очаква се към края на 2008 г. да функционират поне 9 такива офиси, като преките бюджетни разходи за тях ще възлизат на 114 хил. евро

51) През 2007 г. пред **Фонд „Научни изследвания“** бяха подадени 390 проекта, а бюджетът на фонда е увеличен на 7.5 млн. евро. За 2007 г. са финализирани 6 конкурсни схеми на Фонд "Научни изследвания", насочени към развитие и осъвременяване на научната инфраструктура, насърчаване на научните изследвания в университетите; подкрепа за кариерно развитие на докторанти и млади български учени и специфични грантове за подготовка на проекти за Седма рамкова програма. Всички конкурси са оценени от международни експертни комисии.

Предстои стартирането на втора конкурсна схема за подкрепа на научноизследователски проекти и научни мрежи и осъвременяване на научната инфраструктура в приоритетни области. Ще стартира и пилотен конкурс за укрепване на връзката наука - бизнес за млади учени, подготвящи докторантски труд във фирмени структури.

Преките бюджетни разходи за периода от 2007 до 2009 г. възлизат на 28 млн. евро.

52) Финансирането на научни и приложни изследвания за фирми-производители чрез **грантови схеми по линия на Национален иновационен фонд** е насочено към увеличаването на изключително ниския в края на 2006 г. дял на иновативните МСП в страната ни.

От създаването на Националния иновационен фонд през 2005 г. до 30.06.2007 г. са проведени 3 конкурсни сесии и към момента се реализират общо 188 договора за финансиране на следните типове проекти:

- научно-приложни изследователски проекти - при тези проекти максималната стойност на субсидията е в размер на 500 000 лв. със срок на реализация до 3 години, като разходи, направени за изследване, се субсидират с до 50 на сто, а такива за развитие се субсидират с до 25 на сто.

- технико-икономически/предпроектни проучвания - проектите с характер на предпроектно проучване имат право на до 50 на сто субсидия от направените разходи, като максималната стойност на субсидията е до 50 000 лв. със срок на реализация до 1 година.

Бюджетът на НИФ през 2006 г. е бил около 3.6 млн. евро, а през 2007 г. – 6.14 млн. евро. Съгласно изчисленията на МИЕ, за периода 2007 - 2009 г. преките бюджетни разходи ще нараснат до 36.8 млн. евро, като

- 53) От третото тримесечие на 2007 г. стартира Проект по Програма ФАР BG 2005/017-586.04.02 Инициативи за развитие на клъстери – Втора фаза който ще подкрепи вече съществуващи или нововъзникващи клъстери чрез инвестиции, консултантски услуги и обучения, като към момента два клъстера вече са подкрепени. До средата на 2009 г. се предвижда бенефициенти по проекта да бъдат още 6-10 клъстера. Преките бюджетни разходи за реализирането на тази инициатива са оценени на 0.6 млн. евро.
- 54) През 2008 г. Министерството на икономиката и енергетиката планира реализацията на **схема за подкрепа на трансфера на знания към предприятията („ваучерна схема“)**. Тя ще бъде насочена към предоставяне на технологични знания на предприятията от висши училища и научни организации, като основната ѝ цел е стимулиране на връзките между науката и бизнеса. По схемата ще бъдат подпомагани микро, малки или средни предприятия, като за финансиране ще се допускат предложения на предприятия за решаване на проблем с приложен характер чрез придобиването на знания, свързани с иновация на продукти, процеси и услуги. Ще бъдат предоставяни два вида субсидии – от 5 000 лева и от 15 000 лева¹³. Когато предприятието кандидатства за субсидия от 15 000 лева, то ще трябва да осигури съфинансиране в размер на 20 %. Мярката ще бъде администрирана от Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средни предприятия

В резултат от изпълнението на тази мярка, към края на 2010 г. се очаква да бъдат подкрепени по 225 фирми съответно с грантове до 5 000 и до 15 хил. лв.

Предвидени са преки бюджетни разходи в размер на 2.3 млн. евро, като сумата нараства годишно с по 0.256 млн. евро - от 0.511 млн. евро през 2008 г. до 1.023 млн. евро през 2010 г.

- 55) През 2008 г. Министерството на икономиката и енергетиката планира провеждането на **Национален конкурс за финансиране на осем стартиращи фирми от студенти и завършили висши училища в България** през 2006 и 2007 г. Националният конкурс има за цел да даде възможност на млади хора с жизнеспособни и перспективни бизнес идеи да започнат собствен бизнес. Одобрените чрез конкурса осем бизнес планове на кандидати ще бъдат финансирани чрез безвъзмездна помощ в размер до 20 000 лв.¹⁴ Мярката ще бъде администрирана от Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средни предприятия. Преките бюджетни разходи за 2008 г. ще възлязат на 85.9 хил. евро.
- 56) Реализацията на проектното предложение „Създаване на мрежа за иновации и предприемачество в България” през 2008 г. ще насърчи **взаимодействието и партньорството между елементите на иновационната система, като** подпомогне създаването и развитието на партньорство и взаимодействие между държавната администрация, университетите, научните организации, предприятията и всички

¹³ Съответно, 2 556 евро и 7 669 евро.

¹⁴ 10 226 евро

заинтересовани организации чрез изграждане на необходимите връзки между тях, както и ще подкрепи планирането на нови инструменти за насърчаване на иновациите и предприемачеството.

През 2008 г. ще бъдат използвани средства от Програмния Бюджет на Министерство на икономиката и енергетиката за неговата реализация.

Второ приоритетно действие: Стимулиране на МСП и предприемачеството

- 57) Към средата на 2007 г. са подкрепени **проекти за консултиране на 580 МСП** с бюджетни средства на стойност 0.5 млн. евро.
- 58) Подкрепа за 540 **инвестиционни проекти на МСП** от три фази на многогодишен проект по Програма ФАР. Към момента на отчитане Фаза 1 е в процес на изпълнение, Фаза 2 е в процес на оценка на проектните предложения, Фаза 3 се очаква да стартира. Предвижда се мярката да бъде изпълнена до средата на 2009 г., като преките бюджетни разходи ще възлязат на 6.685 млн. евро.
- 59) През 2007 г. съществуват един новосъздаден и четири действащи **центъра по предприемачество във висшите училища в България**. Всеки център е с двугодишен период на финансиране, като преките бюджетни разходи за периода до 2009 г. са оценени на 0.690 млн. евро.
- 60) Към момента на отчитане са създадени две от петте планирани за 2007 г. **учебни компании** за обучение в предприемачески умения и предприемачество **в средните професионални училища**. През 2008 и 2009 г. е предвидено създаването на, съответно, седем и девет учебни компании. Преките бюджетни разходи са на стойност 0.460 млн. евро.
- 61) В резултат от проведено **обучение** (на регионален принцип) на предприемачи и предоставяне на **безвъзмездна финансова помощ за стартиране на бизнес**¹⁵ – микро и малки предприятия, през 2006 г. са стартирали 47 микро и малки предприятия и са завършили обучение 200 предприемача. За периода 2007 - 2009 г. се очаква да стартират 210 микро и малки предприятия и да бъдат обучени 720 предприемача. Преките бюджетни разходи по реализирането на този проект се оценяват на 2.81 млн. евро.

Трето приоритетно действие: Повишаване на възможностите за заетост на приоритетните категории (целеви групи)

- 62) С цел интегриране на уязвимите групи на пазара на труда, МТСП прилагат редица програми, които имат за цел осигуряване на заетост на 50 950 безработни лица от целевите групи през 2007 г.

¹⁵ В рамките на проект „Заетост чрез подкрепа на бизнеса” – JOBS, компонент „Създаване на конкурентноспособни стартиращи фирми” – Проект 100.

- Национална програма “От социални помощи към осигуряване на заетост” - през 2007 г. е променен подходът при извършване на подбор за включване на безработни лица в НП „ОСПОЗ”. Насочването за работа започва от безработните лица, които получават социални помощи и са с по-кратък период на регистрация в бюрата по труда. По този начин те ще продължат да повишават професионалните си знания и умения, което е реална предпоставка за устройването им на работа на първичния пазар на труда, включително при същия работодател. От началото на годината до края на месец август по програмата са работили 31 762 лица.
- Национална програма „Асистенти на хора с увреждания” - осигурява заетост на безработни лица, които предоставят качествена грижа в семейна среда на лица с увреждания и тежко болни самотни хора, в резултат на което се подпомага тяхната социална интеграция. Финансираните дейности допринасят за намаляване на броя на настаняваните в специализирани институции хора с увреждания, както и за разкриването на работни места в сферата на социалните услуги за тях. През 2007 г. бяха направени редица промени, касаещи основно дейността „Социален асистент”. Въведен бе принципа на съфинансиране - тази дейност вече се извършва както със средства от държавния бюджет, така и от общинските бюджети и чрез месечни потребителски такси, заплащани от ползващите услугата лица. За периода януари-август на 2007 г. в Националната програма „Асистенти на хора с увреждания” са включени общо 13 058 лица.
- Проект „Красива България” - реализира се в над 140 общини, като към настоящия момент са обхванати 207 обекта и са включени общо 3 447 лица (в т.ч.: заетост – 2 318 и обучение – 1 129 лица).
- Програма „В подкрепа на майчинството” – стартира през януари 2007 г. Нейната реализация създава условия за връщане на работа на майките чрез ангажиране на безработни лица в отглеждането на техните деца, както и за плавен преход в периода между раждане и връщане на пазара на труда. В програмата се включват майки/осиновителки с право на отпуск за отглеждане на малко дете до 2-годишна възраст, с право на обезщетение по Кодекса за социално осигуряване, както и самоосигуряващите се, осигурени за “майчинство”. Детегледачи са безработни лица, регистрирани в дирекциите „Бюро по труда”. По данни на Агенцията по заетостта към 31.08.2007 г. е осигурена грижа за децата на 345 майки, като те са се върнали на работа. За периода януари-август на 2007 г. броят на нововключените в програмата безработни лица е 351.
- Програма „Старт на кариерата” - подпомага заетостта на младите хора чрез предоставяне на възможности за започване на работа непосредствено след дипломирането им в администрацията (министерства, агенции, териториални администрации, областни и общински администрации). Реализацията на програмата спомага за улесняване на прехода от образователната система към трудовия живот и предотвратяване на загубата на квалификация и „остаряването” на

знанията и уменията на младежите с висше образование. За разглеждания периода броя на работилите в рамките на програмата младежи е 373.¹⁶

- Национална програма „Помощ за пенсиониране” - осигурява трудова реализация на хора в предпенсионна възраст. През 2007 г., с оглед подобряващата се социално-икономическа ситуация в страната и повишаване предлагането на работни места на първичния пазар на труда, бе променен обхватът на програмата. Право на включване в програмата имат регистрирани безработни лица, на които не им достигат до 5 точки за формиране на необходим сбор от осигурителен стаж и възраст, даващ право на пенсия. За периода януари-август по програмата са работили средномесечно 4 589 лица.

Преките бюджетни разходи по тези програми възлизат на 74 млн. евро., като към момента са изразходени 27.5 млн. евро.

- 63) Бяха създадени стимули за лицата, навършили възрастта за пенсиониране, но не получаващи пенсия и желаещи да работят да продължат работа, като за тях бонусът е получаването на надбавка от 0.5% за всяка година допълнителен осигурителен стаж в пенсионната формула, чрез която се определя размера на пенсията за осигурителен стаж и възраст.
- 64) За периода януари-юни 2007 г., 20 039 лица са били наети в резултат от мерките по Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ), целящи насърчаване на заетостта чрез предоставяне на стимули на работодателите за наемане на безработни лица. Преките бюджетни разходи са оценени на 10.32 млн. евро (към момента са изразходени 5.0 млн. евро).
- 65) За повишаване пригодността за заетост на регистрираните безработни лица, през 2007 г. е осигурено обучение на 27 500 безработни (професионално обучение и/или мотивационно обучение). От предвидените 8.6 млн. евро преки бюджетни разходи, към момента са изразходени 1.8 млн. евро.
- 66) Предстои разработването и внедряването на Система за индикатори за мониторинг на Националния план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005 - 2015”.
- 67) Целенасочената политика е в основата на подобрието на перспективите на безработните лица от целевите групи да се реализират на пазара на труда. През август 2007 г. спрямо декември 2006 г.:
 - безработните младежи до 29 годишна възраст намаляват с 29%;
 - продължително безработните намаляват с 23.3%;
 - безработните с увреждания намаляват с 11.6%;
 - безработните над 50-годишна възраст намаляват със 13.4%.

¹⁶ Професионалната реализация на младите хора се подкрепя и чрез други действия за насърчаване на кариерното развитие и улесняване на прехода от училище към работа. В изпълнение на споразумение между Министерството на труда и социалната политика и администрацията на президента се подпомага трудова реализация на младежи-сираци. На абитуриентите от домовете за деца, лишени от родителски грижи, голяма част от които са завършили професионални училища, бюрата по труда предоставят индивидуализирани услуги, които чрез обучение, стажуване или субсидирана заетост да подпомогнат реализацията им на пазара на труда.

- 68) Разкриването на нови работни места се подкрепя и чрез целенасочено подпомагане на развитие на предприемачеството. По проект „Заетост чрез подкрепа на бизнеса” - JOBS се осъществява стимулиране и подкрепа на бизнеса и земеделски стопанства, чрез създаване и укрепване на мрежа от 42 бизнес центрове, в 10 от които съществуват бизнес инкубатори. През 2007 г. започна изграждане на 43-ти бизнес център (в Плевен). Проектът подпомага създаването и укрепване на микро и малки фирми и насърчава разкриване на трайни работни места в общини с висока безработица. През първото полугодие на 2007 г. е осигурена заетост на 3 224 лица, а 4 275 са обучените лица. Бизнес центровете прилагат схема за микрофинансиране под форма на финансов лизинг до 25 000 лв. Отпускането му е пряко свързано с изискването за разкриване на нови работни места. През първите шест месеца на 2007 г. 195 фирми са одобрени за финансиране.

Четвърто приоритетно действие: Реформиране на енергийния пазар

- 69) Изготвен е първи тригодишен план за действие 2008-2010 г. за прилагането на Директива 2006/32/ЕО и определянето на междинна индикативна цел за енергоспестяване при крайните потребители - на база на предварителен анализ на състоянието на енергийната ефективност в България. Определени са междинните индикативни цели. Планът е приет на заседание на МС на 04.10.2007 г., предоставен е за разглеждане на ЕК. В резултат от неговото изпълнение се очаква средно по 1 % годишно енергоспестяване на базата на данни за крайното енергийно потребление през периода от 2001 до 2005 г.
- 70) От началото на 2008 г. ще започне изграждането на АЕЦ „Белене”, съгл. Решение № 260/08.04.05 г. на МС за изграждане на ядрена централа на площадка Белене. Няма преки бюджетни разходи; дискутира се възможността за използване на държавно-гарантирани кредити в размер на 100 млн. евро или по програми на ЕС.
- 71) Законът за възобновяемите и алтернативни енергийни източници и биогорива е приет и обнародван в ДВ бр. 49 от 19.06.2007 г. В момента се изготвя подзаконовата нормативна база, свързана със закона. В резултат от неговото прилагане се очаква постигането на 11% дял на електроенергията, произведена от Възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) във вътрешното брутно електропотребление до 2010 г., при благоприятни климатични условия.
- 72) От началото на 2007 г. до края на 2010 г. се прилагат **специализирани кредитни линии** за финансиране на проекти за производство на електрическа енергия от ВЕИ
- 73) Работна група към МИЕ разработи Национална стратегия за устойчиво развитие, която предстои да бъде одобрена от МС.
- 74) Към 1 юли 2007 г. са издадени 129 разрешителни за емисии на парникови газове за операторите на инсталации, участващи в схемата на търговия с квоти за емисии на парникови газове. Последователното прилагане на тази мярка до края на програмния период ще гарантира изпълнението на целта по Протокола от Киото за намаление с 8% емисиите на парникови газове.
- 75) През 2007 г. започна работата по изграждане на Национален регистър на транзакциите на емисионни квоти, за което са предвидени около 36.8 хил. евро преки бюджетни разходи до 2009 г.

- 76) Към 1 юли 2007 г. са подписани 8 меморандума за разбирателство, насочени към ограничаване емисиите на парникови газове. Одобрени са 17 проекта „Съвместно изпълнение”, с което се гарантира изпълнението на целта по Протокола от Киото за намаление с 8% емисиите на парникови газове.

5. ПРИНОС НА СТРУКТУРНИТЕ И КОХЕЗИОННИЯ ФОНДОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ.

Общият регламент за структурните и Кохезионния фондове (Регламент на Съвета № 1083/2006 г.) създаде задължение всяка държава-членка да разработи своя Национална стратегическа референтна рамка, представяща стратегията за развитие и приоритетите на страната за програмния период 2007 - 2013 г., които ще бъдат съфинансирани със средства от структурните инструменти на ЕС. Целите и приоритетите ще бъдат постигнати чрез изпълнението на Оперативните програми, съфинансирани със средства от структурните и Кохезионния фондове. България успешно се справи с тази задача, като на 22 юни 2007 г. Българската национална стратегическа референтна рамка беше официално одобрена от Европейската комисия. България разработи общо седем оперативни програми за постигане на приоритетите си, които бяха представени в срок в ЕК. Към началото на октомври бяха одобрени три от общо седемте Оперативни програми – ОП „Развитие на човешките ресурси”, ОП „Административен капацитет” и ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”. Преговорите по останалите четири - ОП „Околна среда”, ОП „Транспорт”, ОП „Регионално развитие” и ОП „Техническа помощ” са на финален етап.

Изградена е напълно и административната рамка за управление на структурните фондове на национално и местно ниво, като Управляващите органи на ОП са в процес на финализиране на всички необходими документи и наръчници за изпълнение на програмите. Разработена е и Унифицираната информационна система за управление и наблюдение на средствата от структурните инструменти на ЕС, като нейното адаптиране и допълнително усъвършенстване ще бъдат финансирани по ОП „Техническа помощ”.

По ОП „Развитие на човешките ресурси” стартира набирането на проектни предложения, като обявените схеми за безвъзмездна финансова помощ са на обща стойност 44.85 млн. евро. По ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” се очаква до края на годината да стартират три схеми за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по приоритет първи и по ОП „Административен капацитет” до края на годината ще стартират две схеми за отпускане на безвъзмездна финансова помощ и девет схеми за директно отпускане на безвъзмездна финансова помощ, предназначени за общините и неправителствения сектор.

Новите измерения на европейската политика на сближаване за периода 2007 - 2013 г. бяха съпътствани с изменение на нормативната база в ЕС по отношение на управлението на структурните и Кохезионния фондове чрез въвеждането на нов пакет с регламенти през 2006 г. за управление на структурната помощ от ЕС. Този процес рефлектира и на национално ниво. България, като нова държава-членка, успя да адаптира националната нормативна уредба, за да бъдат създадени необходимите условия за ефективното усвояване на европейските средства. През 2007 г. бяха разработени и приети редица актове на Министерския съвет за управление на финансовата помощ от ЕС:

- [Постановление № 6 на Министерския съвет от 19 януари 2007 г.](#) за създаване на Единен информационен портал за обща информация за управлението на структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в Република България;

- [Постановление № 55 на Министерския съвет от 12 март 2007 г.](#) за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз;
- [Постановление № 62 на Министерския съвет от 21 март 2007 г.](#) за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз за финансовата рамка 2007 - 2013 г.;
- Постановления за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по отделните оперативни програми, като към момента са одобрени правилата за допустимост по ОП „Развитие на човешките ресурси” (ПМС № 180 от 27 юли 2007 г.), ОП „Техническа помощ”(ПМС № 215 от 05 септември 2007 г.) и ОП „Административен капацитет” (ПМС № 231/20.09.2007 г.), а за останалите програми се очаква детайлните правила да бъдат одобрени до края на месец октомври;
- [Постановление № 121 на Министерския съвет от 31 май 2007 г.](#) за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз и по Програма ФАР на Европейския съюз;
- [ПМС № 194/13.08.2007 г.](#) за управление на изпълнението на инфраструктурни проекти, финансирани със средства от Европейския съюз;
- [ПМС № 199/29.08.2007 г.](#) за приемане на Национални правила относно Европейските обединения за териториално сътрудничество.

6. ПРИЛОЖЕНИЕ – ТАБЛИЦА ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ

Номер на мярката	Описание на мярката						Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати						
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график		Коментари относно графика/статуса		Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
1	Извършване на функционални анализи на административните структури	Оптимизация на администрацията чрез идентифициране на нуждата от реструктуриране или преразпределение на функции	планирана	4Q 2007	4Q 2009		Подобряване на институционалния капацитет	0.077			eb021 Labour productivity per person employed			
2	Прилагане на Стратегия за управление на човешките ресурси в държавната администрация 2006-2013.	Повишаване на капацитета за ефективно формулиране на политики и по-добро административно обслужване	в процес на реализация	4Q 2006	After 2012	Стратегията се изпълнява съгласно Плана за действие към нея	Подобряване на институционалния капацитет	2.639			ir010 Spending on Human Resources			
3	Приемане и прилагане на Програма за добро регулиране	Премахване на съществуващи пречки пред развитието на бизнеса.	планирана	n.a.	2007		Подобряване на институционалния капацитет	n.a.			er070 Business investment			
4	Повишаване на прозрачността и отчетността в работата на администрацията чрез прилагане на Стратегия за прозрачно управление, превенция и противодействие на корупцията в тази област	Стабилна и предвидима бизнес среда, намаляване на транзакционните разходи в икономиката.	в процес на реализация	1Q 2006	4Q 2008		Подобряване на институционалния капацитет	n.a.			er082 Business demography - Survival rate			
5	Облекчаване и ускоряване на процедурата по регистрация на търговците чрез прилагане на Закона за търговския регистър	Премахване на съществуващи пречки пред развитието на бизнеса	в процес на реализация	1Q 2008	постоянен	Влизането в сила на приетия през април 2006 г. (ДВ, бр. 34/ 25.4.2007 г.) Закон за търговския регистър е отложено за 1 януари 2008 г.	Подобряване на бизнес средата	17.8			er081 Business demography - Birth rate	3 процедури, до 30 дни, 5 такси		1 процедура, срок до 1 ден, една такса
6	Подобряване на	Подобряване на	в процес на	1Q 2007	4Q 2008	Избран е изпълнител по	Подобряване на	0.82			er064 Market			100%

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати								
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори				
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност	
	обслужването на ГКПП чрез въвеждане на системата "единен фиш"	качеството на обслужване и съкращаване на времето за обслужване на ГКПП	реализация			обществена поръчка за "единен фиш" на всички ГКПП-та.	бизнес средата (вкл. по-добро регулиране, приложение на законодателство за вътрешния пазар, конкуренция и ключовите приоритетни действия, идентифицирани от пролетния Европейски съвет от 2006 г.)				integration - Trade integration of goods				
7	Въвеждане на системи за управление на качеството в администрациите	Подобряване на ефективността на държавната администрация за по-добро изпълнение на политики, по-добро обслужване и по-добра бизнес среда.	в процес на реализация	1Q 2006	4Q 2009	По тази мярка има два проекта по ФАР: един приключил и един, който ще стартира през септември 2007 г. В допълнение са заложени дейности в ОПАК	Подобряване на институционалния капацитет	17,8			er070 Business investment	2006 г.: централна администрация - 4% ; областна администрация - 14%; общинска администрация - 12%			
8	Анализи за извеждане на дейности, функции и услуги извън прякото бюджетно финансиране чрез аутсорсинг и ПЧП	Подобряване на ефективността на държавната администрация за по-добро изпълнение на политики, по-добро обслужване и по-добра бизнес среда.	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009	Разработена методология за прилагане на ПЧП в сферата на публичните услуги. Направени анализи на някои услуги в областта на научно-развойната дейност, туризма, предоставянето на информация, социалната сфера с цел включване на частния сектор в тяхното предоставяне.		n.a.			er040 Public procurement				
9	Въвеждане на принципа "едно гише"	Подобряване на ефективността на държавната администрация за по-добро и прозрачно обслужване и по-добра бизнес среда.	в процес на реализация	1Q 2006	4Q 2009	Реализиран проект за подкрепа на 60 общини за въвеждане на принципа за обслужване на "едно гише" - софтуер и периферна техника. Реализиран ФАР проект с компонент за надграждане на съществуващите гишета чрез интегрирано предоставяне	Подобряване на институционалния капацитет	1.87			er070 Business investment	2006 г.: централна администрация - 79% ; областна администрация - 100%; общинска администрация - 77%			

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката						Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати						
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график		Коментари относно графика/статуса		Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
						на услуги.								
10	Въвеждане на Електронно правителство и интегриране на електронните услуги на администрациите към централния портал на електронното правителство		в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009		Подобряване на институционалния капацитет	22.2			ir100 E-government on-line availability			
11	Изграждане и внедряване на електронни системи в работата на съдебната система: а) Система за съдебно изпълнение; б) Система за правна помощ	а) относно електронната система за съдебно изпълнение - осигуряване на по-голяма прозрачност при съдебното изпълнение, улесняване и оптимизиране на контрола върху дейността на съдебните изпълнители; осигуряване на единни стандарти при администрирането на изпълнителните дела (водене на служебен архив и деловодни книги); осигуряване на достъп до актуална информация за статистически нужди; б) относно електронната система за правна помощ – осигуряване на възможността гражданите да осъществяват своите конституционноустановен и права	в процес на реализация	2007	а) 2008; б) ноември 2009	а) в ход е тръжна процедура за възлагане на изпълнител; б) предстои подписване на договор за възлагане на изпълнител	п.а.	а) п.а.; б) не се предвиждат бюджетни средства - финансирането е в рамките на проект BG-2005/017-353.07.01 по програма ФАР			er083 Business demography - Death rate			

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати									
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори					
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност		
12	Усъвършенстване на функционирането на единната Информационна система за наблюдение и управление на средствата от ЕС.	Повишаване степента на усвояване и ефективността на използването на средства от ЕС	в процес на реализация	3Q 2007	After 2012	С цел доизграждане на системата и привеждането ѝ в актуално състояние, в процес на подготовка е проект по ОП „Техническа помощ“ за предоставяне на услуги по използването на Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България.	Подобряване на институционалния капацитет				ir100 E-government on-line availability					
13	Поддържане на бюджетен излишък	Ограничаване на риска от прегряване на икономиката и допълнително нарастване на дефицита по текущата сметка на платежния баланс	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009		Поддържане на макроикономическата стабилност	n.a.			eb060 General government budget balance					
14	Повишаване на възрастта за пенсиониране до 60 г. за жените	Ограничаване на дефицита в пенсионната система с оглед дългосрочна устойчивост на публичните финанси	одобрена	1Q 2007	4Q 2009		Поддържане на макроикономическата стабилност	n.a.			S2 sustainability gap indicators	Към 30.06.2007 г. отчетеният бюджетен излишък по консолидираната фискална програма е над 4% от БВП				
15	Изчисляване и изплащане от НОИ на паричните обезщетения за временна неработоспособност, трудоустрояване, бременност и раждане, за отглеждане на малко дете	Увеличаване обхвата на осигурените лица и подобър контрол върху извършителите на медицинска помощ и върху бенефициентите.	одобрена	1Q 2007	n.a.		Поддържане на макроикономическата стабилност	-5.33		икономия на средства /очаквано изпълнение за болничните ефект/ 5,33 млн. евро-sickness/	S2 sustainability gap indicators					
16	Увеличаване на минималните осигурителни прагове по икономически дейности и професии, а също така увеличение на максималния осигурителен доход.	Увеличаване на събираемостта и по-висока степен на осигуреност-разширяване на осигурителната база	приложена	1Q 2007	n.a.		Поддържане на макроикономическата стабилност	-98.0		За 2007 г. ефектът от увеличаване на минималните осигурителни прагове по икономически	sc010 Inequality of income distribution					

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
									дейности и професии е 98 млн. евро.					
17	Намаляване размера на осигурителната вноска за фонд "Пенсии"	Увеличаване на събираемостта	планирана	1Q 2008	n.a.			Поддържане на макроикономическата стабилност	n.a.		sc010 Inequality of income distribution			
18	Промяна на механизма за изчисляване на минималните размери на пенсиите за трудова дейност и размерите на пенсиите, несвързани с трудова дейност. Разработване на механизъм за актуализиране на пенсиите, отпуснати преди 2000 г.	По-висок стимул за осигуряване за трудова дейност. Пенсии, несвързани с трудова дейност продължават да се определят в процент от социалната пенсия за старост с решение на МС	в процес на реализация	1Q 2006	4Q 2007			Поддържане на макроикономическата стабилност		Минимални пенсии за ОСВ в размер най-малко 50% от МРЗ	sc010 Inequality of income distribution			
19	Създаване на Държавен фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (Фонд за демографски резерв в подкрепа на финансирането на ДОО)	Ще гарантира устойчивостта на държавната пенсионна система	планирана	1Q 2007	n.a.				n.a.		eb070 General government debt			
20	Приемане на Национална здравна стратегия	Повишаване качеството и ефективността на здравната система	планирана	1Q 2007	4Q 2007			Политики за подобряване здравното състояние на нацията	n.a.		en081 Healthy Life Years at birth - females; en082 Healthy Life Years at birth - males			
21	Изграждане на единната комуникационна инфраструктура за нуждите на публичната	Повишаване ефективността и ефикасността на държавната	в процес на реализация	1Q 2006	4Q 2009			Модернизация и развитие на инфраструктурата, в частност на транспортните и	8.0		ir071 ICT expenditure - IT	Свързани областни центрове, бр.: 19		28

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
	власт	администрация												
22	Разширяване на Националната мрежа от центрове за обществен достъп до Интернет по населени места	Намаляване на пропагта между гражданското общество в България и Информационното общество, чрез повишаване на техническата и информационна грамотност на българските граждани и бизнеса в отдалечени и слабо населени райони, и чрез улесняване потока от информация до тях.	в процес на реализация	1Q 2004	4Q 2009		енергийните мрежи, както и на ИКТ инфраструктурата	6.0			ir130 Broadband penetration rate	Създадени тепецентрове, бр.: 107 общини		264 общини
23	Подобряване на инфраструктурата в селските райони	Ще се подпомогне решаването на проблемите, свързани със силно амортизираната или липсваща основна инфраструктура в селските райони, особено за водоснабдяване и канализация и пътна инфраструктура в и между населените места	в процес на реализация	1Q 2007	After 2012	След одобрение от ЕК на Програмата за развитие на селските райони 2007-2013г.; в процес на съгласуване с ЕК; Подобна мярка се изпълнява по Програма САПАРД;	Модернизация и развитие на инфраструктурата, в частност за водоснабдяване и канализация и пътна инфраструктура в и между населените места	76.0 (2007-2013) , от тях до 2009 г: 32.6 (по текущи цени)	Одобрение на ПРСР 2007-2013г.от ЕК и публикуване на наредби.	er040 Public procurement	(1) Км подобрени пътища в селските райони; (2) Брой селища от селските райони с подобрени водоснабдяване и канализация;(3) Население в селските райони, което се ползва от подобрените услуги		2013 г.: (1) 3800км.; (2) 550; (3) 500 хил.д.	
24	Подобряване на регионални и местни пътища	Ще подобри достъпността, взаимосвързаността и сближаването вътре и между регионите;	в процес на реализация	1Q 2007	After 2012		Модернизация и развитие на инфраструктурата, в частност на транспортните и енергийните мрежи, както и на ИКТ инфраструктурата	9.0 (2008 г.)		er051 Total State aid	1. км.реконструирани пътища (база 2006) 2.%увеличение на трафика на пътищи и товари по рехабилитирани пътища (база 2006)	2009г.: (1) - 500км., (2) - 10%	2012 г.: (1) - 900км., (2) -17%	

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
25	Подобряване на социалната инфраструктура, физическата среда и жилищния фонд; изграждане на системи за устойчив градски транспорт	Ще осигури интегрирано градско развитие	в процес на реализация	1Q 2007	After 2012					en042 Urban population exposure to air pollution by particulate matter	1. подобрена образователна инфраструктура (бр.), 2. подобрена инфраструктура в сферата на културата (бр.), 3. подобрена инфраструктура в сферата на социалните услуги (бр.)	2009г.: (1) - 20, (2) - 35, (3) - 30	2012 г.: - (1) -30, (2) -67, (3) -52	
26	Модернизиране на транспортната инфраструктура по най-важните направления от европейско и национално значение	Постигане на съответствие на железопътната и пътна мрежи, пристанищата и летищата с международните изисквания и стандарти	в процес на реализация	1Q 2007	After 2012	Обжалване по съдебен път на договорите за изпълнение на проектите и на отчуждителните процедури.	2007 - 2009 г.: 30.9	Стартиралите инфраструктурни и проекти вече се изпълняват. Секторната оперативната програма „Транспорт“ 2007 – 2013 г. (СОПТ) е в процес на финализиране и стартира подготовка на проектите, предвидени за финансиране по СОПТ.	er040 Public procurement					
27	Осигуряване на безопасна, сигурна и екологосъобразна транспортна система	Постигане на съответствие на железопътната и пътна мрежи, пристанищата и летищата с международните изисквания и стандарти	в процес на реализация	1Q 2007	After 2012	Обжалване по съдебен път на договорите за изпълнение на проектите и на отчуждителните процедури.	5.4 (2007-2009 г.)	Стартиралите инфраструктурни и проекти вече се изпълняват. Секторната оперативната програма „Транспорт“ 2007 – 2013 г. (СОПТ) е в процес на финализиране и стартира подготовка на проектите,	en042 Urban population exposure to air pollution by particulate matter					

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката						Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати						
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график		Коментари относно графика/статуса		Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
									предвидени за финансиране по СОПТ.					
28	Изграждане и развитие на енергийната инфраструктура	Гарантиране сигурността на енергийните доставки, разнообразяване на източниците, опазване на околната среда	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2010		Модернизация и развитие на инфраструктурата, в частност на транспортните и енергийните мрежи, както и на ИКТ инфраструктурата	2.7 (2007 г.) лихви по ДИЗ			er02b1 Electricity prices - industrial users	Степен на усвояване на средствата спрямо общата стойност на проектите: края на 2006 г. 42.08% (за 11 инфраструктурни проекти с натрупване)		
29	Изготвяне и въвеждане на програма за превенция на отпадането от училище в задължителна училищна възраст - до 15% до 2009 г	Повишаване на производителността и съответствието на уменията с потребностите на пазара на труда	в процес на реализация	1Q 2008	4Q 2009	От август 2007 г. стартира набирането на проектни предложения по Програма "Създаване на благоприятна мултикултурна среда за практическо прилагане на интеркултурното образование и възпитание" и по Програма "Да направим училището привлекателно за младите хора" в рамките на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" с национално съфинансиране съответно 836 117 лева и 1 466 872 лева.	Повишаване качеството на човешкия капитал чрез подобрен достъп на всички до качествено образование и обучение (вкл. учене през целия живот)	n.a.			sc051 Early school-leavers - total	Процент отпаднали от образователната система ученици: 20% (2007 г.)		2009 г.: 15%
30	Изграждане и въвеждане на модерна и ефективна система за стандартизирано външно оценяване в	Повишаване качеството и ефективност на образователната система в областта на средното образование.	в процес на реализация	n.a.	4Q 2009	През изтеклата 2006-2007 учебна година беше организирано и проведено външно оценяване на знанията и уменията на всички четвъртокласници в	Повишаване на качеството на човешкия капитал чрез подобрен достъп на всички до качествено	n.a.			ir010 Spending on Human Resources	Брой проведени външни оценявания и изпити по: - етапи и степени на обучение; - предмети; - процент		2009 г.: външно оценяване на 5 випуска - 4, 5, 7, 8 и 12 кл.

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
	средното образование					страната (67 000 ученици) по четири учебни предмета, външно оценяване по чужд език в края на VIII клас и и пробни ДЗИ по 14 учебни предмета с представителна извадка от 4 500 ученици.	образование и обучение (вкл. учене през целия живот)					обхванати ученици по етапи и степени на обучение (2007 г.: 4 кл. по 4 уч. предмета; по чужд език в 8 кл.- интензивно изучаване - учениците от всички профилирани и професионални гимназии)		
31	Развитие на професионалното образование и обучение чрез изграждане на система за професионално ориентиране и въвеждане на краткосрочно модулно обучение	Повишаване на производителността и постигане на по-голямо съответствие на уменията с потребностите на пазара на труда	планирана	1Q 2007	4Q 2009		Повишаване на качеството на човешкия капитал чрез подобрен достъп на всички до качествено образование и обучение (вкл. учене през целия живот)	n.a.			em051 Life-long learning - total	обучени консултанти по професионално ориентиране в училище – 12% от педагогическите съветници в училище; въведени модули за ранно професионално ориентиране (базова стойност за 2007 г.: въведен модул по един учебен предмет в пети клас); разработени модули за професионално ориентиране в гимназиален етап (за 2007 г.: 0); разработени краткосрочни модули за 10 професии с I-ва степен на професионална квалификация (за 2007 г. 0)		2009 г.: 100% от педагогическите съветници в училище; За 2009 г.: Въдени модули по един учебен предмет в шести и седми клас; за 2009 г.: Разработени модули за девети и десети клас; За 2009 г.: разработени краткосрочни модули за 10 професии в съответствие с пазара на труд

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
32	Изработване и изпълнение на Стратегия за учене през целия живот	Повишаване на производителността и постигане на по-голямо съответствие на уменията с потребностите на пазара на труда	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009	Разработва се проект на Стратегия за ученето през целия живот. Проектът надгражда вече приети стратегии в областта на образованието и обучението.				em051 Life-long learning - total	През 2005 г. във формите на продължаващо професионално обучение са включени 1.3% от населението		През 2009 г. броят на участвалите във формите на продължаващо професионално обучение да се удвои (2.6% от населението)	
33	Приемане и изпълнение на Стратегия за развитието на висшето образование.	Оптимизиране на системата за висше образование; постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009	Провеждат се широки дискусии сред академичните среди и обществеността върху основните акценти на Стратегията. Стартира набирането на проектни предложения по две програми, които ще се изпълняват в рамките на ОП "Развитие на човешките ресурси".	Повишаване на качеството на човешкия капитал чрез подобрен достъп на всички до качествено образование и обучение (вкл. учене през целия живот)	Програма "Подкрепа за развитието на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени" - 586 749 лв.; Програма "Разработване на механизми за училищни и студентски практики" - 586 749 лв.	ir041 Science and technology graduates - total	Брой студенти в областта на природните, математическите, инженерните науки и информатиката (в проценти) - 24% през 2007г.; Изградени кариерни центрове във ВУ – бр.: 34		Брой студенти в областта на природните, математическите, инженерните науки и информатиката (в проценти) - 30% през 2009г.; Изградени кариерни центрове във ВУ – бр.: 40		

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката						Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график		Коментари относно графика/статуса		Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори				
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност	
35	Осигуряване на заетост на 50 950 безработни лица от целевите групи през 2007 г.	Интегриране на уязвимите групи на пазара на труда	в процес на реализация	n.a.	4Q 2007	Мярката обхваща следните програми за заетост: Национална програма "От социални помощи към осигуряване на заетост" Национална програма "Асистенти на хора с увреждания" Проект "Красива България" Програма "В подкрепа на майчинството" Програма "Старт на кариерата" Национална програма "Помощ за пенсиониране" За периода януари-юни 2007г. в рамките тази мярка са работили - 49 381 лица	Активирание предлагането на труд	73.984	изразходени 27.508	Брой включени в заетост	em071 Unemployment rate - total; sc061 Long-term unemployment rate - total;	em071 - 9.7% (1Q 2006)			em071 - 8% (1Q 2007)
36	Насърчаване на заетостта чрез предоставяне на стимули на работодателите за наемане на безработни лица	Интегриране на уязвимите групи на пазара на труда и насърчаване на заетостта	в процес на реализация	n.a.	4Q 2007	мерки по ЗНЗ* - Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за обучение за придобиване на професионална квалификация и/или стажуване за безработни лица до 29-годишна възраст - (чл. 41 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за придобиване на квалификация чрез стажуване и/или чиракуване (чл. 46 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да поддържат и повишават квалификацията на наетите работници и служители (чл. 44 от ЗНЗ), Стимулиране на работодателите да наемат безработни лица до 29-годишна възраст (чл. 36, ал.1 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица до 29-	Активирание предлагането на труд	10.318	изразходени 5.062	Брой работили лица	em011 Employment rate - total	55.5 хил. д. (1Q2006)	За периода януари-юни 2007г. в рамките тази мярка са работили - 20 039 лица		59.7 хил. д. (1Q2007)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати								
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори				
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност	
						<p>годишна възраст с трайни увреждания, включително военноинвалиди, както и младежи от социални заведения, завършили образованието си (чл. 36, ал. 2 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица (чл. 37 от ЗНЗ), Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица (чл. 42 от ЗНЗ), Насърчителна мярка за безработните лица, обект на месечно социално подпомагане, които самостоятелно започнат работа (чл. 42а от ЗНЗ);</p> <p>Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица, получавали обезщетения за безработица не повече от 5 месеца, за половината от законоустановеното работно време (чл. 43 от ЗНЗ),</p> <p>Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица за обучение и работа на работното място за времето, през което заетото лице е на обучение (чл. 45 от ЗНЗ),</p> <p>Насърчаване на предприемачеството (чл. 47 от ЗНЗ, ал.4), Насърчаване на предприемачеството (чл. 48 от ЗНЗ), Обучение на лицата, получили кредит по проекта "Гаранционен фонд за микрокредитиране" (чл.48а от ЗНЗ),</p> <p>Насърчаване на предприемачеството за лица регистрирали микро предприятие- чл. 49 от ЗНЗ,</p> <p>Насърчаване на</p>									

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати								
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори				
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност	
						<p>предприемачеството сред земеделските производители (чл. 49 а от ЗНЗ), Насърчаване на предприемачеството (чл. 49б от ЗНЗ), Стимулиране на работодатели-микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл.50 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица на непълно работно време (чл.51 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайно намалена работоспособност (чл. 52 ал.1 от ЗНЗ); Стимулиране на работодателя да наема безработни лица с трайно намалена работоспособност на временна, сезонна или почасова работа (чл. 52, ал. 2 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица – самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 3-годишна възраст (чл. 53 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица, изтърпели наказание "лишаване от свобода" (чл. 55 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да наемат безработни жени над 50-годишна възраст и мъже над 55-годишна възраст (чл.55 а от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите да запазват заетостта, когато се</p>									

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
						намалява обемът на работа или спира работата за повече от 15-работни дни (чл. 57 ал.1 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите при намаляване на обема на работа или спиране на работата за повече от 15 работни дни да запазват заетостта на персонала за срок от 6 месеца (чл. 57 ал.2 от ЗНЗ), Насърчаване на работодателите при намаляване на обема на работа или спиране на работата за повече от 15 работни дни да запазват заетостта на персонала за срок от 12 месеца (чл. 57 ал.3 от ЗНЗ).								
37	Осигуряване на обучение на 27 500 безработни лица	Повишаване пригодността за заетост на регистрираните безработни лица	в процес на реализация	n.a.	4Q 2007	В рамките на мярката се включват следните насърчителни режими от ЗНЗ: Организиране от АЗ на обучение за придобиване на професионална квалификация чл. 63, ал. 1, т.1, 3 и 4 от ЗНЗ и Организиране от АЗ на мотивационно обучение чл. 63, ал. 2 от ЗНЗ, както и програмите: Национална програма за ограмотяване и квалификация на ромите и Проект "Заетост чрез подкрепа на бизнеса"(JOBS)	Активиране предлагането на труд	8.590	изразходени 1.790	Брой безработни лица включени в обучение	em051 Life-long learning - total	1.3 (2006)	За периода януари-юни 2007г. по тази мярка в обучение са включени - 17 401 лица	
38	Програма: Квалификационни услуги и обучение за заети лица	Повишаване на производителността на труда и адаптивността на заетите лица посредством предоставяне на обучение и насърчаване на инвестициите в	одобрена	n.a.	4Q 2008	Тази мярка се изпълнява в рамките на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" ; От август 2007 г. стартира набирането на проектни предложения по Програма "Квалификационни услуги и	Повишаване адаптивността на заетите лица	18.0		Брой заети лица включени в обучение	em051 Life-long learning - total	1.3 (2006)		

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката						Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати						
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график		Коментари относно графика/статуса		Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
		човешките ресурси.				обучение за заети лица"								
39	Създаване на офиси за технологичен трансфер	Насърчаване на иновациите	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2008		Инвестиции в знания и иновации	0.114			ir021 Gross domestic expenditure on R&D (GERD)	Брой създадени офиси за технологичен трансфер		Мин. 9 бр.
40	Финансиране на инвестиции в научна и развойна дейност чрез грантови схеми по линия на ФНИ	Подобряване на цялостната рамка за развитие на научната и изследователската дейност и на иновационните дейности	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2010	За 2007 г. са финализирани 6 конкурсни схеми на Фонд "Научни изследвания", насочени към развитие и осъвременяване на научната инфраструктура, насърчаване на научните изследвания в университетите; подкрепа за кариерно развитие на докторанти и млади български учени и специфични грантове за подготовка на проекти за Седмата рамкова програма. Всички конкурси са оценени от международни експертни комисии.	Инвестиции в знания и иновации	28.0 (2007 - 2009 г.); 7.5 (2007 г.)	Предстои стартирането на втора конкурсна схема за подкрепа на научноизследователски проекти и научни мрежи и осъвременяване на научната инфраструктура в приоритетни области. Ще стартира и пилотен конкурс за укрепване на връзката наука - бизнес - за млади учени, подготвящи докторантски труд във фирмени структури.	Прилагането на мярката ще има ефект върху развитието на човешкия потенциал, както и за укрепване на иновативния капацитет. Всички схеми на Фонд "научни изследвания" са отворени за участие и на фирмени структури при прилагането на специфични критерии за тях.	ir021 Gross domestic expenditure on R&D (GERD)	Бр.проекти: - за стимулиране и развитие на човешките ресурси (с научен профил): 10; - за подкрепа и изграждане на съвременна научно-иновативна инфраструктура: Обн.: 8, Нова: 2; - развитие на научно-иновативни направления :- за предоставяне на научни услуги на МСП : 5; - грантови схеми за подготовка на проекти по 7РП и Структурните фондове: 5	Бр.проекти: - за стимулиране и развитие на човешките ресурси (с научен профил): 15; - за подкрепа и изграждане на съвременна научно-иновативна инфраструктура: Обн.: 12, Нова: 2; - развитие на научно-иновативни направления :- за предоставяне на научни услуги на МСП : 5; - грантови схеми за подготовка на проекти по 7РП и Структурните фондове: 7	Бр.проекти: - за стимулиране и развитие на човешките ресурси (с научен профил): 25; - за подкрепа и изграждане на съвременна научно-иновативна инфраструктура: Обн.: 12, Нова: 5; -развитие на научно-иновативни направления :- за предоставяне на научни услуги на МСП : 15; - грантови схеми за подготовка на проекти по 7РП и Структурните фондове: 25
41	Финансиране на научни и приложни изследвания за фирми-производители чрез грантови схеми по линия на Национален иновационен фонд	Повишаване конкурентоспособността на българската икономика чрез стимулиране на пазарноориентирани научно-приложни изследвания, предназначени за индустрията	в процес на реализация	1Q 2005	4Q 2009		Инвестиции в знания и иновации	36.8 (2007-2009 г.)			ir021 Gross domestic expenditure on R&D (GERD)	Предприятия, инвестирани в разработването на иновативни продукти: 2006 г. - 170 бр. иновативни МСП спрямо общия брой: 0.02%		предприятия, инвестирани в разработването на иновативни продукти: 400 бр.; иновативни МСП спрямо общия брой: 0.17%

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката						Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати						
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график		Коментари относно графика/статуса		Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
42	Подкрепа за (8-12) вече съществуващи или нововъзникващи клъстери чрез инвестиции, консултантски услуги и обучения	Повишаване на инвестициите в знания и иновации	в процес на реализация	3Q 2007	2Q 2009		Инвестиции в знания и иновации	0.6			ir024 Gross domestic expenditure on R&D (GERD) by source of funds - abroad	Брой подкрепени клъстери - 2		Брой подкрепени клъстери - 8-12
43	Подкрепа за консултантски проекти на около 580 МСП	Стимулиране на МСП и предприемачеството	завършена	4Q 2006	2Q 2007		Стимулиране на МСП и предприемачеството	0.5			er081 Business demography - Birth rate	Брой подкрепени консултантски проекти за МСП	580 проекта за консултантски услуги за МСП	580
44	Подкрепа за 540 инвестиционни проекти на МСП	Стимулиране на МСП и предприемачеството	в процес на реализация	2Q 2006	2Q 2009	Общият брой от 540 проекта ще бъдат подкрепени от три фази на многогодишен проект по Програма ФАР. Към момента на отчитане Фаза 1 е в процес на изпълнение, фаза 2 е в процес на оценка на проектните предложения, фаза 3 се очаква да стартира	Стимулиране на МСП и предприемачеството	6.685			er070 Business investment	Брой подкрепени инвестиционни проекти за МСП		540
45	Създаване и развитие на центрове по предприемачество във висшите училища в България с двугодишен период на финансиране за всеки новосъздаден център	Стимулиране на МСП и предприемачеството	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2008		Стимулиране на МСП и предприемачеството	0.690			er081 Business demography - Birth rate	Брой създадени центрове за насърчаване на предприемачеството: 2006 г. - 4;	2007 г. - 4 действащи и един новосъздаден	2008 г. - 5 действащи, 2009 г. - 1 действащ.
46	Обучение в предприемачески умения и предприемачество в средните професионални училища чрез изграждане на учебни компании	Стимулиране на МСП и предприемачеството	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009		Стимулиране на МСП и предприемачеството	0.460			ir092 Youth education attainment level - females; ir093 Youth education attainment level - males	Брой създадени „Учебни компании“: - 2006 г. - 2;	създадени са 2 от петте планирани за тази година учебни компании	2007 г. - 5; - 2008 г. - 7; - 2009 г. - 9

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
47	Обучение (на регионален принцип) на предприемачи и предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за стартиране на бизнес – микро и малки предприятия	Подпомагане стартирането на нови предприятия; повишаване на заетостта в регионите в индустриален упадък	в процес на реализация	1Q 2006	4Q 2009		Стимулиране на МСП и предприемачеството	2.81			em051 Life-long learning - total	Брой стартирани микро и малки предприятия: за 2006 г. – 50 бр.; Брой обучени предприемачи за 2006 г.: 224		Брой стартирани микро и малки предприятия: за 2007-2009 г. – 210 бр.; Брой обучени предприемачи за 2007-2009 г.: 720
48	Изготвяне на първи тригодишен план за действие 2008-2010 г. за прилагането на Директива 2006/32/ЕО и определянето на междинна индикативна цел за енергоспестяване при крайните потребители;	Намаляване на енергийната интензивност на БВП и повишаване на конкурентоспособността на икономиката	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2007	Планът за действие е изготвен на база на изготвен анализ на състоянието на енергийната ефективност в България. Определени са междинните индикативни цели. Предстои процедура по междуведомствено съгласуване и внасянето на плана за одобрение от МС, след което ще бъде изпратен за одобрение и от ЕК.	Реформирание на енергийния пазар	Няма; 2.4 млн.евро-други разходи			en021 Energy intensity of the economy	% годишно енергоспестяване		средно по 1 % годишно на базата на данни за крайното енергийно потребление през 2001-2005 г.
49	Изграждане на АЕЦ „Белене“ (Решение № 260/08.04.05 г. на МС за изграждане на ядрена централа на площадка Белене)	Ще гарантира сигурността на електроенергийните доставки.	одобрена	1Q 2008	After 2012	Изпълнението ще следва окончателния договор за изпълнение (EPC contract), който предстои да бъде подписан в края на 2007 г.	Реформирание на енергийния сектор	Няма; дискутира се възможността за използване на държавно-гарантиран и кредити в размер на 100 млн. евро или по програми на ЕС			en022 Combined Heat and Power Generation	Изпълнение на показателите в енергийната стратегия, вкл. % изпълнение на графика за CMP - 0%		100%
50	Изграждане на НХНСАРАО (Решение № 683/25.06.2005 г. на МС за изграждане на Национално хранилище за погребване на РАО)	Допълва мярката №51	в процес на реализация	1Q 2007	After 2012	Изпълнението е в съответствие с Плана за изграждане на НХНСАРАО от Стратегията за управление на РАО и ОЯГ	Реформирание на енергийния сектор	Няма; дискутира се възможността за използване на			en023 Implicit Tax Rate on Energy	Изпълнение на графика от Плана за изграждане на НХНСАРАО от Стратегията за управление на РАО		100%

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката						Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати						
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график		Коментари относно графика/статуса		Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
											и ОЯГ, % - 0%			
51	Приемане на Закон за възобновяемите и алтернативни енергийни източници и биогорива	Насърчаване използването на ВЕИ, АЕИ и биогоривата	завършена	1Q 2007	3Q 2007	Законът е приет и обнародван в ДВ бр. 49 от 19.06.2007 г. В момента се изготвя подзаконовата нормативна база, свързана със закона.	Реформиране на енергийния пазар	Няма; дискутира се възможността за използване на държавно-гарантиран и кредити в размер на 100 млн. евро или по програми на ЕС			en024 Renewable energy		Достигане на 11% дял на електроенергията, произведена от ВЕИ във вътрешното брутно електропотребление до 2010 г., при благоприятни климатични условия	
52	Разработване и приемане на Национална стратегия за устойчиво развитие	Ще гарантира сигурността на електроенергийните доставки.	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2010		Реформиране на енергийния пазар	Няма; дискутира се възможността за използване на държавно-гарантиран и кредити в размер на 100 млн. евро или по програми на ЕС			en010 Total greenhouse gas emissions			
53	Прилагане на специализирани кредитни линии за финансиране на проекти за	Ще гарантира сигурността на електроенергийните доставки.	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2010		Реформиране на енергийния пазар	Няма			en024 Renewable energy	Спестена ел. Енергия годишно - кр. на 2006 г. 70 159 MWh/год; Спестена топлинна енергия		

Номер на мярката	Описание на мярката						Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати						
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график		Коментари относно графика/статуса		Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
	производство на електрическа енергия от ВЕИ											годишно- кр. на 2006 г. 1535510GK/год; Спестени емисии на CO2 - кр. на 2006 г. 369273 тона/год.		
54	Издаване и преразглеждане на разрешителни за емисии на парникови газове за операторите на инсталации, участващи в схемата на търговия с квоти за емисии на парникови газове	Ще гарантира изпълнението на целта по Протокола от Киото за намаление с 8% емисиите на парникови газове	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009		Ограничаване емисиите на парникови газове	n.a.			en010 Total greenhouse gas emissions		Към 1 юли 2007 г. са издадени 129 разрешителни	
55	Изграждане и поддръжане на Национален регистър на трансакциите на емисионни квоти	Ще гарантира изпълнението на целта по Протокола от Киото за намаление с 8% емисиите на парникови газове	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009		Ограничаване емисиите на парникови газове	0.037 год. За поддръжка			en010 Total greenhouse gas emissions			
56	Подписване на меморандуми за разбирателство	Ще гарантира изпълнението на целта по Протокола от Киото за намаление с 8% емисиите на парникови газове	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009		Ограничаване емисиите на парникови газове	n.a.			en010 Total greenhouse gas emissions		Към 1 юли 2007 г. са подписани 8 меморандума за разбирателство	
57	Одобрение на проекти „Съвместно изпълнение“	Ще гарантира изпълнението на целта по Протокола от Киото за намаление с 8% емисиите на парникови газове	в процес на реализация	1Q 2007	4Q 2009		Ограничаване емисиите на парникови газове	n.a.			en010 Total greenhouse gas emissions		Към 1 юли 2007 г. са одобрени 17 проекта	

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката						Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати						
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график		Коментари относно графика/статуса		Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
58	Приемане на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата и контрол от страна на Главна инспекция по труда по приложение на Наредбата.	Подобряване на гъвкавостта на пазара на труда чрез промяна на съществуващата система за допълнително месечно възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит на работниците и служителите.	завършена	1Q 2007	4Q 2007	Наредбата е в сила от 1 юли 2007г.	Повишаване на предаването на труд	n.a.		Подобряване на показателите за гъвкавост на ПТТ, вкл. чрез повишаване на равнището на заетостта за по-възрастните работници	eb050 Real unit labour cost growth	59.7 (1Q2007)		
59	Разширяване на обхвата и възможностите за финансиране на активната политика на пазара на труда, въвеждане на законодателното регулиране на агенциите за временна заетост чрез промени в Закона за насърчаване на заетостта след провеждане на нетна оценка за ефекта от активната политика на пазара на труда	Подобряване на ефективността и разширяване на обхвата на политиката по заетостта	в процес на реализация	2Q 2007	1Q 2008	Създадена е РГ, която вече работи по конкретните текстове на ЗИД на ЗНЗ. Има визия, подкрепяна от социалните партньори, разработеният проект на Закона за временните агенции за заетост да бъде инкорпориран в Закона за насърчаване на заетостта.; С оглед повишаване качеството и ефективността на професионалното обучение, финансирано със средства за активна политика на пазара на труда, от месец март 2007 г. се прилага нова Методика за оценка на предложенията за обучение за придобиване на професионална квалификация, организирано и финансирано от Агенцията по заетостта. Въведени са по-високи изисквания към обучаващите институции, към качеството на учебните програми и методите за преподаване на възрастни, с оглед осигуряване на знания и умения у безработните лица, които да повишат тяхната пригодност за заетост и да помогнат за успешната им реализация на	Повишаване на предаването на труд	n.a.		Подобряване на показателите за икономическа активност, безработица и гъвкавост на пазара на труда	em011 Employment rate - total	Брой наети за определен период от време; Брой наети на непълно работно време		

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
						пазара на труда.; Повишаването на качеството на преподаване на възрастни се подпомага и от Методическото ръководство за обучение на възрастни, разработено по Проект „Професионална квалификация“, което е предоставено за ползване на обучаващи институции, социални партньори и организации.								
60	Актуализиране на Стратегия по заетостта на Република България въз основа на оценка на изпълнението на целите, заложиени в нея.	Междинната оценка на изпълнението на Стратегията и новите реалности на пазара на труда ще бъдат основа за актуализиране на приоритетите на Стратегията, въз основа на които се осъществява националната политика по заетостта	в процес на реализация	1Q 2007	1Q 2008	Изпълнява се проект „Стратегията по заетостта в България: оценка на изпълнението и бъдещо развитие“, финансиран от ЕК в подкрепа на дейностите по актуализиране на Стратегията. Създадена е работна група с участието на социалните партньори, ведомствата и други заинтересовани страни. Външни експерти разработват оценки за ефектите на изпълнението на Стратегията по отношение на макроикономическото развитие, регионалните различия, равнопоставеността между жените и мъжете на трудовия пазар.	Повишаване на предаването на труд	40 571 лв. (съфинансиране)		em011 Employment rate - total; em012 Employment rate - females; em071 - Unemployment rate - total; sc061 Long-term unemployment rate - total	??		??	
61	Изграждане, със съвместни усилия на ИТСП и ИОН, на национална система за наблюдение и прогнозиране на търсенето от работодателите на работна сила с	Осъществяването на мониторинг на потребностите от работна сила с определена квалификация на пазара на труда е от ключово значение за осигуряване на качествена, навременна и свързана с	в процес на реализация	1Q 2005	2Q 2009	През 2006 г. по проект на програма ФАР бе разработена методика за изследване, анализ и идентифициране на потребностите на работодателите и на работниците от обучение. ; Проведено е национално	Наличие на разминаване между търсената и предлаганата квалификация на пазара на труда	n.a.	Подобряване на способността за посрещане на нуждите на пазара на труда	em071 Unemployment rate - total	Равнище на свободните работни места - ?		?	

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
	определени качествени характеристики.	конкретните потребности на работодателите професионална квалификация.				представително проучване за анализирани на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация. В периода февруари - април 2007 г., са анкетирани 2 019 фирми с персонал над 5 лица (малки, средни и големи фирми). Резултатите от изследването са основа за актуализиране на Списъка на професиите/специалностите, по който се провежда обучение от Агенцията по заетостта за придобиване на професионална квалификация на безработни лица без осигурено работно място. По този начин се действа превантивно за предотвратяване на недостиг на работна сила с определена квалификация.								

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
62	Подкрепа на трансфера на знания към предприятията („ваучерна схема“): провеждане на информационна кампания от ИАНМСП; обявяване на конкурс по схемата; набиране на Заявления за участие в конкурсна сесия; класиране на кандидатите; издаване на сертификати на одобрените за финансиране предприятия; подписване на договори; реализация на проектите; извършване на плащане от ИАНМСП към предприятията бенефициенти до размера на субсидията, определени в сертификатите.	През 2008 г. Министерството на икономиката и енергетиката планира реализацията на схема за подкрепа на трансфера на знания към предприятията („ваучерна схема“). Тя ще бъде насочена към предоставяне на технологични знания на предприятията от висши училища и научни организации, като основната ѝ цел е стимулиране на връзките между науката и бизнеса. По схемата ще бъдат подпомагани микро, малки или средни предприятия, като за финансиране ще се допускат предложения на предприятия за решаване на проблем с приложен характер чрез придобиването на знания, свързани с иновация на продукти, процеси и услуги. Ще бъдат предоставяни два вида субсидии – от 5 000 лева и от 15 000 лева. Когато предприятието кандидатства за субсидия от 15 000 лева, то ще трябва да осигури съфинансиране в размер на 20 %. Мярката ще бъде администрирана от Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средни предприятия	планирана	1Q 2008	4Q 2010	Очаквани резултати: Трансфер на знания от научни институти и организации към предприятията; Стимулиране на връзката между науката и бизнеса; Подобрен достъп на предприятията до нови знания; Повишаване иновативния потенциал на предприятията; Стимулиране на инвестициите в иновативни продукти.	Стимулиране на НИРД и иновациите	2.301	2008 – 1 млн. лв.; 2009 – 1.5 млн. лв.; 2010 – 2 млн. лв.	ir061 Venture capital investments - early stage	брой фирми подкрепени с грантове от 5 000 лв. ; брой фирми подкрепени с грантове от 15 000 лв			брой фирми подкрепени с грантове от 5 000 лв. – 2008: 50 фирми; 2009: 75 фирми; 2010: 100 фирми; Ø брой фирми подкрепени с грантове от 15 000 лв - 2008: 50 фирми; 2009: 75 фирми; 2010: 100 фирми

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
63	Подкрепа за стартиращи фирми от студенти (- провеждане на информационна кампания; обявяване на конкурс по схемата; набиране на бизнес планове за участие в конкурсна сесия; класиране на кандидатите; подписване на договори; реализация на проектите; извършване на плащане от ИАНМСП към предприятията бенефициенти)	През 2008 г. Министерството на икономиката и енергетиката планира провеждането на Национален конкурс за финансиране на осем стартиращи фирми от студенти и завършили висши училища в България през 2006, 2007 г. Конкурсът за финансиране на осем стартиращи фирми се основава на разработването на бизнес планове от студенти и завършили висшите училища в Република България през 2006, 2007 г. и предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за тяхното изпълнение. Националният конкурс има за цел да даде възможност на млади хора с жизнеспособни и перспективни бизнес идеи да започнат собствен бизнес. Одобрените чрез конкурса осем бизнес планове на Кандидати ще бъдат финансирани чрез безвъзмездна помощ в размер до 20 000 лв. Мярката ще бъде администрирана от Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средни предприятия.	планирана	1Q 2008	4Q 2008	Очаквани резултати: Създадени и подкрепени „студентски фирми“; Функциониращ модел на Национален конкурс за подкрепа на стартиращи фирми от студенти и завършили висши училища в България през 2006, 2007 г.	Стимулиране на НИРД и иновациите	0.086 (за организирането и провеждането на 1-вата конкурсна сесия)		ir061 Venture capital investments - early stage	брой студентски фирми, подкрепени с грантове от 20 000 лв.			2008: 8 фирми
64	Насърчаване на взаимодействието и партньорството между	Многобройните анализи направени по време на разработването на	планирана	1Q 2008	4Q 2008		Стимулиране на НИРД и иновациите	от Програмния бюджет на		ir021 Gross domestic expenditure		Създадена мрежа за иновации и предприемачество;		

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времеви график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
	елементите на иновационната система: Проектиране на мрежата „Иновации и предприемачество“; Създаване на мрежата „Иновации и предприемачество“; Функциониране на мрежата „Иновации и предприемачество“.	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“, в анализите на „Годишния доклад за състоянието и развитието на националната политика в областта на иновациите – 2006 г.“, Иновации БГ, доклада на Световна банка – 2007 г. се повтаря един и същи извод – нарушената връзка между елементите на иновационната система. Липсата на достатъчно взаимодействие между основните звена на националната иновационна система е констатирана и в Доклада за глобална конкурентоспособност за 2006/2007 г. Опитите за разработване на единна и цялостна иновационна политика както в България, така и в развитите страни, доказват, че на практика всички сектори на икономическия и обществения живот са обвързани, въздействат върху иновационната активност или търпят нейното обратно влияние.; Реализацията на проектното предложение „Създаване на мрежа за иновации и предприемачество в България“ през 2008 г. ще подпомогне създаването и развитието на партньорство и					Министерство на икономиката и енергетиката			on R&D (GERD)		Установяване на модел на партньорство и свързване на елементите на българската иновационна система; Ефективно функциониране на мрежата и предоставяне на услуги на нейните членове; Подкрепа на дейността на Националния съвет по иновации.		

Доклад за напредъка, Национална програма за реформи (2007 - 2009 г.)

Номер на мярката	Описание на мярката					Ключово предизвикателство	Модул за оценка на въздействието и резултати							
	Описание на мярката	Обосновка на мярката	Статус	Времени график			Коментари относно графика/статуса	Преки бюджетни разходи, млн. евро	Резултати и оценка	Въздействие върху икономическа променлива:	Индикатори			
				Начало	Край						Структурен индикатор	Начална стойност	Междинна стойност	Крайна стойност
		взаимодействие между държавната администрация, университетите, научните организации, предприятията и всички заинтересовани организации чрез изграждане на необходимите връзки между тях, както и ще подкрепи планирането на нови инструменти за насърчаване на иновациите и предприемачеството.												